

MAGYARI

Nagys. Kozma András úrnak
HUNGARIA
VI., Vilmos császár-út 55.

Főszerkesztő és szerkesztésért felelős:
dr Paál Árpád

Laptulajdonos: SZENT LÁSZLÓ NYOMDA R.-T.
Felelős igazgató: FOLLMANN GÉZA
Törvényszéki bej. szám: Tr. B. 11/11. Jun. 1938.

Főmunkatárs: **dr Gyárfás Elemér**

Megtörtént több új miniszter beiktatása

Calinescu miniszterelnökhelyettes is átvette a had- ügyminisztériumot. — Nagy beszédet mondott működésének irányelveiről

Bucuresti. Saját tud. Mint már röviden beszámoltunk róla, pénteken több minisztert iktattak be hivatalába. Így a pénzügyminisztériumban Mița Constantinescu, a nemzetgazdasági minisztériumban Ioan Bujoiu, a hadfelszerelési minisztériumban Victor Slavescu, a kultuszminisztériumban dr. Zigre Miklós, a földművelésügyi minisztériumban Cornoțeanu, a nemzetvédelmi minisztériumban pedig Armand Călinescu minisztereket iktatták be hivatalukba.

Az új hadügyminiszter hivatalának átvétele különösen nagy ünnepiességgel történt meg. Az ünnepségen megjelent Ciuperca volt nemzetvédelmi miniszter, a hadsereg főfelügyelője, a nagyvezérkar főnöke, a hadsereg-felügyelők s a nemzetvédelmi minisztérium főtitkárja.

Ciuperca tábornok átadta a nemzetvédelmi minisztériumot Călinescu helyettes miniszterelnöknek és Mihail tábornoknak, majd köszönetét fejezte ki a minisztérium tisztviselői-

nek támogatásukért és bizalmukért.

Călinescu miniszter megköszönte a hozzáintézett meleg szavakat és méltatta Ciuperca tábornok működését. Majd beszéde további során Călinescu a következőket mondta:

— A helyettes miniszterelnök a hadügyminisztérium élén, — a kormány tevékenységének a hadsereg szükségleteinek kielégítése felé való nyílt és határozott irányítását jelenti. Mi nem készítjük elő a hadsereget támadó céllal. Romániának nincs ma sehol követelni valója, mert nemzeti eszménye beteljesedett.

Nincs más kívánságunk, mint hogy békében éljünk, hogy értékesítsük nemzeti kincsünket és hogy megerősítsük az ország közgazdaságát. E tekintetben készek vagyunk arra, hogy kiszélesítsük és megerősítsük minden állammal a kereskedelmi kapcsolatainkat s ha mégis különös figyelmet szentelünk a hadseregnek, ez azért van, hogy mindig abban a helyzetben lehessünk, hogy megtudjuk védeni nemzeti tulajdonunkat.

A kultuszminiszter és a földművelésügyi miniszter munkaterve

Bucuresti. Saját tud. Zigre Miklós dr. kultuszminiszter a következőket mondta beiktatásakor:

Mint köztudomású, az erdélyi románság az egyház védelme alatt folytatta harcát és munkáját népi lényegének és nemzeti jogainak megőrzésére. Elődeim nagy tettel arra köteleztek engedni, hogy e minisztérium élén mindent elkövessék nemzeti egyházaink fejlesztése érdekében.

Cornoțeanu földművelésügyi miniszter beiktatásakor ezeket mondta:

— A földművelés technikai színvonalának emelése elsődrendű gondunkat kell, hogy képezze. Két és fél millió öt hektár alatti parasztságunk van, amelyek közül 1,800.000 há-

rom holdon aluli gazdaság. Túl elaprózott gazdaságok ezek, amelyekben a főprobléma a földművesnek magának az eltartása. Mind-ezekben a föld hozamának hektáronkénti emelésére kell a földművelésügyi minisztérium irányító és szervező munkájának törekedni. Más terményekre is figyelemmel kell lennünk, nem csak a gabonára.

13,800.000 hold szántóföldünk van s ebből 11,300.000 hold csak gabonával van bevetve. Ha így folytatjuk, szomorú eredményekhez fogunk jutni. De nagy figyelemmel kell lennünk az állattenyésztésre is, és ezzel kapcsolatban az állatkereskedelem jobb megszervezésére, mert a mai kezdetleges vásári viszonyok mellett az állattenyésztés nem lehet jövedelmező.

Megérkezett Kolozsvárra a Szamos-tartomány új helytartója

Kolozsvár. Saját tud. Dr Tataru Coriolan, a Szamos tartomány ujonnan kinevezett királyi helytartója, szombaton délelőtt a bucaresti gyors-szal Kolozsvárra érkezett. Az állomáson az egyházi, katonai és polgári hatóságok képviselői fogadták. Elsőnek Hodor Victor tartományi vezértitkár üdvözölte a királyi helytartót, majd dr Bornemisa Sebastian polgármester a város, Enescu ezredes-megyeifőnök pedig a megye nevében köszöntötte. Dr Tataru Coriolan válaszában örö-

mének adott kifejezést, hogy kinevezése olyan ocsztatlan örömet keltett. Ez ad erőt — folytatta a királyi helytartó — hogy nehéz és felelősségteljes állásomban minden erőmmel a köz javára dolgozhassam. Beszédét öfelsege II. Károly király éltetésével fejezte be. Az ünnepélyes fogadás befejeztével a királyi helytartó a nagyszomban megjelent lakosság éljenzése közepette hagyta el a pályaudvar épületét.

A sajtó problémája

(S. I.) — Európa vezető államférfiainak beszédeit, melyek éppen a napokban egymást követik, a polémia jellemzi. Egyre jellegzetesebbé válik azonban az, hogy nem a szembenálló államférfiakkal polémizálnak, hanem a másik ország sajtójával szállnak szembe. Amit a háború előtt régi időkben a kancelláriák és szalonok szönyegekkel tompított esendjében folyt, annak most a legnagyobb nyilvánosság a színhelye: a nemzetközi intrikáknak, a megtévesztéseknek és félrevezetéseknek, a politikai cselszövényeknek legfőbb eszköze a sajtó lett.

A sajtónak a szerepe ezzel az átalakulással mérhetetlenül megnőtt. Ezzel együtt azonban megnőtt az a veszedelem is, melyet ez a sajtó a népek életében jelenthet. A sajtónak a magartatása ma már nemcsak a külpolitika alakulásainak egyik fontos tényezője, hanem sokszor maga a külpolitika, mert a sajtó olykor magával sodorja a felelős államférfiakat is.

Az izgalmak korszakának legutóbbi két esztendeje szinte naponként szolgáltatott erre bizonyítékokat. Villámgyorsan elterjesztett hamis hírek néhány esetben szinte háborúba sodorták a világot, mint például a spanyol polgárháború kitörésének első hónapjaiban az a hír, hogy a spanyol Marokkóban német hadosztályok szállottak partra. A legutóbb pedig világszerte nagy izgalmat keltett az a közlés, mely állítólagos német-olasz katonai megállapodás pontozatait kürtölte világgá, minden bizonyíték nélkül.

Amikor 1922-ben Northcliffe lord halála után átszervezték a világ legtekintélyesebb lapjának, a londoni Timesnek működését, az új tulajdonosok a lap politikai irányítását önkéntesen a nyilvánosság ellenőrzése alá helyezték. Ebből a célból választmányt szerveztek, amelybe az angol közélet legpartatlanabb és legtekintélyesebb egyéniségeit hívták meg. Ez a választmány nem szól bele a lap szerkesztésébe, sem pedig gazdasági ügyeinek vezetésébe. Egyetlen feladata arról gondoskodni, hogy a „a lapot tulajdonosai sohase tekinthessék tiszta üzleti vállalkozásnak, melyet minden egyébre való tekintet nélkül bármikor elhessen adni a legtöbbet ígérőknek, valamint arról is, hogy a lap sohase kerülhessen méltatlan kezekbe, amennyire azt emberileg előre lehet látni”.

A Times új működési szabályzatának ez a pontja mindennél jobb bizonyítéka azoknak a veszedelmeknek, melyek a sajtót és azon keresztül a közérdeket fenyegetik, ha a nagy lapok méltatlan kezekbe kerülnek.

Ez a méltatlanság már ott kezdődik, amikor nagy lapok tulajdonosai érdekből vagy pusztán szenvedélyességből, szenzációhajhászból vagy feltűnési vágyból egészen egyoldaluan világítják meg az eseményeket, minden áron a maguk vélt igazát akarják érvényre juttatni, tekintet nélkül arra, hogy attól a közérdek mit várhatna.

Ugyancsak a Times hirdeti magáról, hogy: „A The Times nem lap, hanem nemzeti közintézmény, mely az általános közérdeket kívánja szolgálni”. A lap szerkesztése igyekszik is követni ezt a vonalat. A napi nagy kérdéseket

két-három cikk is megvilágítja a legkülönbözőbb oldalokról. A lap hasábjai nyitva állanak minden hozzászólás számára, ha az komoly, megfontolt és megérdemli a nyomdafestéket. Hogy mekkora önmérsékletre nevelte magát ez a lap, az a legjobban az elmúlt években mutatkozott meg, mikor az angol közvélemény váratlanul szembekerült az új német állam hatalmas előtörésével. Néhány szenvedélyes kitöréstől és támadástól eltekintve, a *Times* ezen a kényes ponton is hamarosan viszszerítte a tárgyilagosságot és komoly mérlegelés kerékívágásába. Ezzel pedig kétségtelenül nagy része van abban, hogy az angol-német feszültség nem élesedett ki jobban és ma már megvan a remény, hogy a két nagy népek jogos törekvései előbb-utóbb megtalálják a kiegyenlítődéssnek és egyensúlynak állapotát.

Times azonban kevés van a földön.

Az államférfiak mérlegre teszik minden szavukat mielőtt azt kimondanák. Tisztában vannak a következményekkel, melyekkel azok járhatnak. Ezért az államférfiúi nyilatkozatok rendszerint nyugodtak, mérsékelték, megfontoltak. Ritkán nyulnak sértő, vagy izgató fordulathoz, még ritkábban adják magukat intrikák szövögetésére, hamis hírek terjesztésére vagy más hasonlókra.

Ha ezzel szemben látjuk a szenvedélyek fullámzását, melyet a különböző országokban éppen a felelőtlen sajtó korbácsol magásra, aggodalommal kell a jövőre néznie. A szenvedély éppen úgy mint a félelem, rossz tanácsadó. Az a sajtó pedig, amely a maga munkáját elsősorban üzletnek tekinti, éppen ezzel a két emberi gyöngeséggel csinálja a legjobb üzleteket. Ma nyugalomra és higgadságra van szüksége az emberiségnek, mert nincsen kérdés, melyet ez a két emberi erő ne tudna megoldani. A higgadt és okos közvéleményt azonban semmi sem zavarja meg annyira, mint az a sajtó, mely a szabad szó lobogója alatt legtöbbször politikai dugárut szállít olvasóinak.

A fejlődés azt mutatja, hogy a sajtó gondolata és szerepe mély átalakulásokon megy keresztül. A pusztán hírszolgáltatón és vélemény-közvetítően túl, egyre jobban előtérbe jönnek azok a lehetőségek és tulajdonságok, melyek a napisajtót igen alkalmassá teszik a népszerűetés és a népnevelés legnagyobb feladatainak elvégzésére. Vannak országok ahol ez az átalakulás már a végrehajtás és alkalmazás útján van. Másutt azonban még csak probléma, melyen elméleti emberek a fejüket törlik.

Nevezetesen ez a helyzet a nyugati nagy demokráciák életében, hol a felelőtlen sajtó rombolásait és veszedelmeit minden komoly ember látja, azokról minduntalan meg is mondja hangosan és hátran a véleményét, de senki sem találta még meg azt a módot, ahogyan a népszerűetés és népnevelés központi szükségleteit a korlátlan és felelőtlen szólás-szabadság jogával össze lehetne egyeztetni.

Ennek a nagy világproblémának egyik kicsiny és rövid fejezete az, mely a kisebbségi sajtóról szól. A kisebbségi nemzetek életében a sajtó még sokkal nagyobb mértékben lenne hivatott arra, hogy a népszerűetésnek, az egyéges közvélemény kialakításának és a feladatokkal szembeállítása után a legfőbb és leghatásosabb eszköze legyen, mert hiszen más hasonló eszköz egyáltalán nem áll rendelkezésre. A kisebbségi népek életében az eszményi állapot az volna, ha mindenki ugyanazt a lapot olvasná, ez a lap pedig a különböző nézetek és érdekek szembeállítását után megmutatná azt a középútat, melyen a nemzetnek haladnia kell, rámutatna az áldozatokra, melyeket a különböző rétegeknek a közösség érdekében meg kell hozniuk és köztudattá tenné azokat a legfőbb közös célokat, melyekért a nép minden egyes fiának a maga mindennapi életében és kicsiny családi körében munkálkodnia kell. Ha pedig a geográfiai helyzet elkerülhetetlenné teszi, hogy minden szellemi gócpontnak külön lapja legyen, akkor az volna a legelső és elkerülhetetlen követelmény, hogy ezek az organumok minden téren a leg-

szorosabban együttműködjenek, az üzleti versenyt egymás között küszöböljék ki, mert semmi sem csábít annyira külön utakra, mint éppen ez a verseny. Ehelyett szükséges, hogy a néplélek nevelésében, öntudatának fejlesztésében éppen úgy közös terv szerint dolgozzanak, ahogyan a különböző városokban működő azonosjellegű iskolák sem járnak külön-külön a maguk utjain, hanem közös terv-

szerint működnek és ugyanazt a szellemet terjesztik.

Ha fölöttébb messze vagyunk is ettől az eszményi helyzettől, az távolról sem jelenti azt, hogy haszontalan munka ezzel a kérdéssel foglalkozni. Annál kevésbé, mert akárhová nézünk, mindenütt azt látjuk, hogy a sajtónak ez a szerepe mindenütt nő és egyre idősebbé válik.

Két kézigránátot dobtak a budapesti Dohány-utcai zsidó templomból kijövő közönség közé

Húsz ember megsebesült. — A merényletet ellenséges idegenek munkájáak tulajdonítják

Budapestről jelentik: A rendőrfőkapitányság pénteken este a következő hivatalos jelentést adta ki: Este 18 órakor a Dohány-utcai zsinagóga előtt, a zsinagógából kijövő közönség közé ismeretlen tettesek két darab kézigránátot dobtak. A merénylőknek az okozott zavarban sikerült elmenekülniük. A mentők és a rendőrség azonnal a sebesültek segítségére siettek.

A fenti jelentéssel kapcsolatban később megállapítást nyert, hogy a kézigránátok 20 egyént sebesítettek meg, akik közül többnek az állapota súlyos. A tett elkövetése után nem sokára egyik mellékutcaiban egy futó alakot vettek észre, akit a rendőrség azonnal elfogott. Az illető tagadta,

hogy köze lenne a merénylethez. Ezt az egyént őrizetbe vették. A rendőrség sem nevét, sem valószínűségét nem hozta nyilvánosságra.

A merénylettel kapcsolatban a szombaton reggel megjelent „Magyarság” című nyilatkozatos lap tiltakozólag emeli fel szavát. A lap megállapítja, hogy a magyar közönség a legnagyobb megdöbbenéssel vette a merénylet híreit és reméli, hogy a rendőrség a legrövidebb időn belül elfogja a tetteseket. A lap kifejti még, hogy a zsidó kérdést nem merényletek útján kell megoldani. Ezért a merénylet háta mögött kétségkívül ellenséges idegen kezeket kell látni.

Minden háztulajdonosnak és főbérlőnek be kell jelentenie lakóit

A rendelet törvény értelmében vasárnaptól számított öt napon belül igazolni kell a bérlők és az albérlők személyazonosságát

Biharmegye csendőrszárnyparancsnoka, a Hivatalos Lapban február 1-én megjelent 503. számú rendelet törvény értelmében elrendelte a következőket:

1. Minden nagyváradi háztulajdonos és főbérlő a jelen rendelet kihirdetésétől számított öt nap alatt köteles kimutatást előterjeszteni a kerületi rendőrfőkapitánysághoz. A kimutatásban fel kell tüntetni minden bérlőjüket és albérlőjüket a következő adatokkal:

a) A bérlő teljes neve. b) Családi állapota (nős, nőtlen). c) Születési helye (hol született). d) Mikor született (év, hónap, nap). e) Foglalkozása. f) Hol van alkalmazásban. g) Katonai állapota (vannak-e katonai okmányai). h) Jelentkezett-e a Bejelentő hivatalban. i) Mikor és honnan költözött a jelenlegi lakásba. k) Eszrevételek.

A kimutatással egyidőben a bérlők következő adatait is föl kell vinni a rendőrségre:

a) Bejelentőlap. b) Katonai okmány. c) Foglalkozási igazolvány (ipar, munkakönyv, diploma, stb.)

2. Ugyanez a rendelkezés vonatkozik azokra is, akik hónapos butorozott szobát adnak ki, vagy csak ágyakat adnak ki. Azokra is, akik idegen városból valók és helybeli egyének akár ingyen is szállást adnak.

3. A bérlő, illetve a lakásváltozásokat a jövőben 24 óra alatt be kell jelenteni a mindig be kell mutatni a rendőrségen a fentebb írt igazoló iratokat.

4. Az 1-ső pont alatt jelzett kimutatást 2 példányban kell kiállítani. Egyik példányt az illető kerületi rendőrséghez kell beadni, míg a másikat a háztulajdonos, a főbérlő vagy a ház gondnoka őrzi meg.

5. 100 ezer lejtől 2 millió leig terjedő pénzbírsággal sújtják azokat, akik nem nyújtják be az 1. 2. és 3. szám alatt jelzett nyilatkozatokat és iratokat — mert ezzel az a gyanu háramlik rájuk, hogy olyan egyéneket rejtgettek, vagy rejtgetnek házukban, akik a törvény elől bujkálnak, vagy különféle büncselekmények miatt el is ítéltek őket.

Abban az esetben, amikor bebizonyosodik, hogy valamelyik háztulajdonos, vagy főbérlő nem tett eleget a rendelkezésnek — de lakói nem a törvény elől bujkáló egyének, a büntetés csak 3 ezer lejtől 10 ezer leig terjed.

6. A jelen rendelet végrehajtásával és ellenőrzésével a kerületi rendőrfőkapitányságokat bízzák meg és mindazokat, akik nem hajlják végre a rendelkezést — a törvény szigorú bünteti.

Petruc Teodor alezredes
Bihar megye csendőrlégiójának parancsnoka.

A NAGYVÁRADI RENDŐRSÉG FELVILÁGOSÍTÁSAI A BEJELENTÉSEKKEL KAPCSOLATBAN

Nagyvárad. Saját tud. A lakásadókat érintő rendelettel kapcsolatban a központi rendőrségen a következő felvilágosítást kaptuk:

— Ijedelemre nincs semmi ok. Mindenki nyugodt lehet, mert a bejelentési kötelezettség csak hétfő reggel kezdődik. A törvényes bejelentési iratokat a kerületi rendőrfőkapitányságokon most még nem lehet kapni, mindenki a városban szerezzé azt be. A rendeletben felsorolt iratokat nem kell csatolni a bejelentéshez, csak az igazolványok számát kell bejegyezni. A bejelentett adatok hiteltelenségéért a háztulajdonos felel.

A rendelet törvénnyel kapcsolatban a Háztulajdonosok Szövetsége is közleményt adott ki. Mindennemű felvilágosítást díjmentesen megadja a szövetség a Cosbuc-utca 4. és az Avram Jancu-utca 13. szám alatti irodában a bejelentési iratok is a tagok rendelkezésére állnak.

Öngyilkos lett a távolkeleti szovjet-hadsereg főparancsnoka

Stockholmból jelentik: Moszkvából ideérkezett jelentések szerint Blücher tábornagy, a szovjet távolkeleti hadseregének volt parancsnoka meghalt. Mint emlékeztetés, Blüchert néhány héttel ezelőtt Stalin-ellenes szervezkedés gyanúja miatt letartóztatták. Később azonban szabadon bocsájtották Blüchert, akinek idegállapota annyira megrendült, hogy most öngyilkosságot követett el.

Az új zsidó-törvény tárgyalása a magyar parlament bizottságaiban

Imrédy Béla miniszterelnök megindokolta, hogy miért szükséges a korábbi zsidó-törvény szigorítása

Budapestről jelentik: A képviselőház egyesített bizottságai péntek délután 5 órától kezdve vették tárgyalás alá a zsidókérdésről készült új törvényjavaslatot. Több felszólalás után Imrédy Béla miniszterelnök adta elő az új törvényjavaslatra nézve a kormány indokolását. Eszerint az előbbi zsidótörvény óta olyan nagyobb események állottak elő, melyek szükségessé tették a korábbi törvény szigorítását. Időközben számos államban olyan intézkedések történtek, melyek a zsidók ottani helyzetét nehezítették; tehát várható, hogy onnan a zsidóság a kevésbé szigorú helyek felé tolul. Másrészt a közbejött események megítélése tekintetében a hazai zsidóság olyan hisztériával viselkedett, mely a hazai társadalomban káros hangulatokat idézett elő. Harmadik körülményként pedig az állott elő, hogy a Felvidék visszacsatolásával igen erős zsidó gócpontok kerültek az országba.

KIK TEKINTENDŐK ZSIDÓKNAK?

Az új törvényjavaslat négy szempontból indul ki a zsidókérdés rendezésénél. 1. Megállapítandó a törvény személyi kiterjedésének a kerete, tehát biztos alapokra fektetendő, vajjon kit kell zsidónak tekinteni? 2. Miként kell a zsidók gazdasági tulsúlyát visszaszorítani? 3. Miként kell a szellemi foglalkozások terén

a visszaszorítást alkalmazni? 4. Miként kell politikai téren a zsidó befolyás tulsúlyát kiküszöbölni?

Az első kérdés tekintetében a korábbi törvény a felekezeti meghatározás alapján áll; az új törvényjavaslat a leszármazás ismérvét veszi alapul. Ebben a tekintetben nem tudta a kormány honorálni a keresztény gazdaság párt (gróf Zichy János pártja) javaslatát se, mely a kereszténység ténye alapján kívánta a zsidóság elválasztó körét megszabni. Azonban a párt kívánalmait a kormány egyébként annyiban figyelembe vette, amennyiben azok a leszármazási elv alkalmazásának elhomályosítását nem vonják maguk után. A többi alapvető szempontok tekintetében a korábbi törvény az arányos érvényesülés elvét alkalmazta; az új törvényjavaslat is az arányosság alapján áll, csak szorosabban veszi a zsidó népesség tényleges arányszámát.

A ZSIDÓK POLITIKAI JOGA ÉS A TÖRVÉNY VÁRHATÓ HATÁSA

A politikai téren való zsidóreszesedés tekintetében a külön zsidó kisebbség leteremtésének a gondolata volt egyik megoldási irányzat. A másik a keleti zsidóságtól való teljes elzárkózás. Mindkét irány mellett és ellen erős érvelések folytak. Az első irányzat ellen különösen az volt a kifogás, hogy ennek nyomán az állampolgárok között megindul a közjogi parcelizáció, ami beláthatatlan fejleményekre vezethet. Bár a kormány ezt az érvelést nem osztja, mégis a megoldás siettetése és bizonyos méltányosság okából belement, hogy ahol a leszármazást a magyarságba való beolvadás alapos föltevésével lehet ellensúlyozottnak venni, ott a politikai téren való részvételre a zsidóságnak jogot adnak.

Imrédy miniszterelnök ezután az új törvény várható hatásáról szólt. Elmondotta, hogy kellő tartalékokkal berendezkedtek s ha

a gazdasági életben szabotálás állana elő, azt föltétlenül ki tudják védeni. Egyébként a nemzeti lélek meggyógyításáról van szó s ezért áldozatokat is kell hozni.

NEM LEHET VALASZTÓI JOGOK AZ 1867 UTÁN BEKÜLTÖZÖTT ZSIDÓKNAK

Ezután *Tasnádi-Nagy* András igazságügy-miniszter ismertette a törvényjavaslaton történt módosításokat. A zsidóságba tartozók köreinek megállapításánál két fő enyhítés történt.

Roosevelt elnök kifakadt a sajtó ellen

Kijelentette, hogy az összes ujságok hamis képet adtak arról a beszédről, amit ő a szenátus hadügyi bizottságában mondott

Washingtonból jelentik: A Fehér Házban összegyűltek a sajtó meghívott képviselői, s ezek előtt Roosevelt elnök cáfolta, hogy ő a szenátus hadügyi bizottságában azt emlegette volna, mint-ha az Egyesült Államok határai a Rajnánál lennének. Az Egyesült Államok politikája — mondotta — nem változott.

Rámutatott az íróasztalán fekvő ujsághalomra, s így kiáltott föl:

— Nincs ebben az ujsághalomban egyetlen cím, vagy alcím se, ami ne adna hamis képet a hadügyi bizottságban történetéről. Én magam a nekem tulajdonított kijelentést nem mondtam, azt az ellenzék találta ki. Ezt az állítólagos nyilatkozatomat Anglia és Franciaország helyeselte. Németország és Olaszország támadta. Se a helyeslésre, se a támadásra nincs semmi valóságos alap.

Ezután elmondotta, hogy az Egyesült Államok politikája egyszerű és négy pontban foglalható össze. E pontok a következők:

1. Az Egyesült Államok ellenez minden olyan szövetséget, ami reánézve terhes volna.
2. Kívánja a világkereskedelelem szabadságát.

Egyik az, hogy kereszténynek tekintik azt, akinek már nagyszülei is keresztények voltak; másik az, hogy kereszténynek veendő az is, akik keresztény-zsidó vegyes házasságból származnak, ahol a zsidó fél már a házasság előtt keresztényhitre tért, vagy a házasság után olyan időben, hogy a gyermek már 7 éves kora előtt keresztény szellemben nevelődhetett. Más-különb az olyan egyén, aki a törvény megállapítása szerint bár zsidó, de kereszténynek tekintendő és zsidóval köt házasságot, azt a zsidó intézkedések alá veszik; az olyanokat pedig, akik zsidónak tekintendők ugyan, de kereszténnyel kötnek házasságot, kiveszik a zsidó intézkedések alól. A politikai jogok tekintetében azok, akiknek felmenő rokonai 1867 dec. 31-től kezdve Magyarországon laktak, teljes politikai jogegyenlőséggel bírnak, választók és választhatók. A később bevándoroltak azonban választási joggal nem rendelkeznek.

A képviselőház bizottsági ülése a törvényjavaslatot általánosságban elfogadta. Hétfőn veszik részletes tárgyalás alá.

3. Rokonszenvét hangsúlyozza a lefegyverkezés gondolata iránt.

4. Rokonszenvezik azzal a gondolattal, hogy a világ összes népeinek politikai, gazdasági, társadalmi függetlensége fennmaradjon.

A továbbiakban Roosevelt arról nyilatkozott, hogy a hadügyi bizottságban mi volt az ő felszólalásának a lényege. Eszerint ő azt mondotta, hogy részletesen átvizsgálta a müncheni egyezmény körülményeit, s az azóta előállott fejleményeket. Ezekből azt a következtetést vonta le, hogy az Egyesült Államoknak fokozott fegyverkezést kell végbevinnie.

Arról is szólt Roosevelt, hogy Franciaország részére a hadirepülőgépek szállításának elvállalása nem ütközik a semlegesség elvébe. Eszerint csak viláfgazdasági kérdés, különféle üzleti megrendelés teljesítése, ami a belföldi nagy munkanélküliség enyhítésére is kihat. Erre a fejtegetésre egyik ujságíró kérdést tett, vajjon Amerika szállítana-e Németországnak és Olaszországnak is hadirepülőgépet?

Roosevelt erre a kérdésre nem felelt.

Lord Halifax angol külügyminiszter válaszolt a Hitler kancellár beszédére

Azt mondotta, hogy a német igények békés tárgyalások útján mind megoldhatók

Londonból jelentik: Lord Halifax külügyminiszter Hullban beszédet mondott, mely Hitler beszédére adott válasznak tekinthető. Halifax beszédére adott válasznak tekinthető. Halifax beszédéről és kijelentette, hogy csalódnak azok, akik azt hiszik, hogy Anglia nem tudna egy hosszabb háborút kibírni. De ugyanígy csalódnak azok is, akik azt hiszik, hogy Anglia nem tudná háború nélkül megoldani a legnehezebb kérdéseket is. Nemrégben Anglia és Olaszország között a lehető legnagyobb ellentétek voltak. Mégis legutóbbi római utjáról ő és Chamberlain miniszterelnök a legjobb benyomásokkal tért haza. Olaszország és Franciaország közötti ellentétek azonban ismét súlyosabbá teszik a helyzetet, ami nem enyhülhet addig, amíg ezek az ellentétek megoldást nem nyernek. Angliának ugyanis érdekerületei vannak ebben a kérdésben. Az angol nép békeszerető és azt kívánja, hogy az igazság, a jobb és méltá-

nyosságokon alapuló béke következék el minden nép számára. Csak az ilyen béke nagy és maradvandó, értékű.

— Hitler azt mondta, — folytatta lord Halifax, — hogy Németországnak a világkereskedelemben való kapcsolódása rendkívül fontos érdek, mert Németország vagy exportál, vagy meghal. Mi angolok ugyanezt mondjuk. De miért akarná kizárni Anglia Németországot a világkereskedelemből? Erre nincsen szükség. Hitler hosszú békét jósolt, de amíg fegyverben áll a világ, ez a béke nem valósulhat meg. A Hitler által felvetett kérdések között egyet sem találunk olyat, amit békés tárgyalások keretén belül meg ne lehetne oldani.

— Mi készek vagyunk bárkivel leülni a kezek asztal mellé — fejezte be beszédét Halifax — aki a béke és bizalom jegyében akar velünk tárgyalni.

Felvonulnak a szakértők a csiki pénzügyi tisztviselők perében

Csikszereida. Saját tud. A csiki adókövetési pénzügyigazgatóság adócsalással, okmányhamisítással, vesztegetéssel és zsarolással vádolt három főtisztviselője ügyében a törvényszék pénteken is folytatta a tanukihallgatásokat.

Imre Kálmán szepi kereskedő és neje kijelentik, hogy Tomescu megfenyegette őket, százezres leles bírsággal sújtja, ha nem fizetnek ötezer leit. Erre ők az ötezer leit átadták Tomescu magántitkárnak: Balázs Antalnak. Ugyancsak Kótró Márton kászónújfalvi gazdálkodó is azt vallja, hogy 2500 leit fizetett az egyik kászónimpéri kocsmában Balázs kezéhez, mert ő és Tomescu megígérték, hogy „elintézik” az ügyet kedvezően.

— Ugy vettem ki a beszédjükből, — mondja a tanu, — hogy kevesebb összegben állapítják meg az örökösödési illetéket és még azt is egyikük megfélebbezi. Ezért helyeget is hozattak velem a felebbezésre. Ez azonban nem történt meg, súlyosan megróttak és még ma is fizetem a kirótt 19.000 lei illetéket.

Szilveszter András, Azbé István kászónújfalvi kereskedő fogadott fiát az általuk adott hatezer leles sápra vonatkozóan hallgatják ki. Tomescu Tamás János tolmácsolásában megígérte, hogy Azbé felesége 400 ezer leire értékelt hagyatékának összegét az illetékezésnél leszállítja és kevesebb illetékekkel rója meg. Ezért fizetett tanu egyszer négy, azután kétezer leit Tomescu kezéhez. Azonban mégis kiróttak rájuk 21 ezer leit. A következő tanu Balázs Lajos gépkocsivezető. Ő szálaltotta gépkocsijával hivatalos és nemhivatalos utjain Tomescut, hetenként háromszor, sokszor többször is. Rendesen fizette az utiköltséget. Nem igaz, hogy Tomescu pénzt adott volna neki gépkocsi vásárlásra.

Marinescu Mihail pü. tisztviselő Călămăluu vádolt szerepét ismerteti, lévén a felebbezési bizottság akkori jegyzője. Nagyon kedvező vallomást tesz. Megemlíti, hogy Călămăluu igen sokszor hajnalba nyolc óráig dolgozott. A kincstár érdekeit nem hogy megkárosította volna, hanem még ő tett indítványt arra, hogy a minisztérium intézkedjék a szélsely közbirtokosságoknál u. n. „cifra de afaceri” adóval való megróvására is. Ezt a minisztérium elfogadta. Ezt meg kell mondania, bár nem volt munkát követelt, mint amennyit bírtak. Călămăluu volt az, aki amikor Csikba helyezték, négyezeresére emelte fel a listát után járó adót. Méltányos esetekben azt is megette, hogy elesett adófizető polgároknak kellő könnyítést eszközölt ki. Általában az állam többet nyert az ő működésével, mint más hasonló állásban lévő tisztviselővel.

Dăneff Stanciu pü. tisztviselő is hasonló vallomást tesz Călămăluu előtt tévesen alkalmazták a szerződéses illetékezéséről alkotott törvényszakaszokat. Ezt ő megváltoztatta és mintegy háromszázezer lei hasznot hajtott az államnak. Călămăluu volt az, aki megadóztatia a kat. egyházközségeket, iskolákat, kántorokat, felekezeti tanítókat is a közbirtokosságoktól kapott ajándékok után.

A védelem több tanuról lemond úgy, hogy a

DOHÁNYZIK?

Olvassa el feltétlenül!

Az erős dohányzás következményei

c. értékes munkát.

A tartalomjegyzékből: A dohányzás. A dohány, mint mérgező. A heveny nikotinmérgezés. Szédülés, nehéz légzés, szivzavarok. Az idült nikotinmérgezés. A nikotin és vércukor. A gyermek és a dohányzás. A szem. A légszűrővek és a dohányzás. A dohányzás és a rák kérdése. Az emésztőszervek (gyomor, bél) és a dohányzás. A nő fajfenntartó értéke. Az idegrendszer és a dohányzás. Kéz- és fejremegés. Elmezavar, zörcsök, fejfájás, álmatlanság. A dohányzás kozmetikai következményei. Az erős dohányzásról való leszokás vagy ennek mérséklése. Akaratkifejtés. Az erős dohányzás ártalmának csökkentése stb. Irta dr. Somogyi Béla. Ára 35 le.

törvényszék csupán Crăngu brassói vezérfelügyelőt akarja még kihallgatni. Crăngu azonban távtrati idézésre sem jelent meg, mire a védelem eláll kihallgatásától és kezdetét veszi a szakértők kihallgatása.

Vasile Voiculescu kivetési pénzügyigazgatót valósággal pergőtűzként árasztják el a védők kérdésekkel. Kénytelen Merisor elnök rendre is utasítani őket.

— Védőnk, — mondotta, — tekintetbe vehetnék, hogy három törvényszéki bíró, egy ügyész előtt tárgyalnak és több figyelemmel lehetnének a tárgyalás komolyságára és menetére.

A szakértők kihallgatását pénteken délután négy órakor folytatják. (a. l.)

Kitiltották a papokat az ausztriai iskolákból

Róma. Saját tud. Az Osservatore Romano jelenti: Az ausztriai belügyi és közoktatásiügyi miniszter elrendelte, hogy az iskolai hitoktatást ezután kizárólag csak laikus tanítók végezhetik. A papoknak teljesen megtiltotta az iskolákba való belépést.

A rendelet indokolása gyanánt a szokásos „politikai katolicizmussal” hozakodik elő, amely iskolai oktatásban mint „politikai hitoktatás” jelentkezik.

A rendelet tulajdonképeni célját a Salzburger Zeitung magyarázata világítja meg. A Salzburger Zeitung egyébként a nemzetiszocialista

Hallucinációk

Evezredek óta beleringatta magát az emberiség abba a tudatba, hogy abszolút értékű véleményeket alkothat magának mibenlétéről és a természet törvényeiről. Eppen a tudomány fejlődése és a természet nagyságának felismerése kényszerített bennünket a legutóbbi időkben arra a szerénységre és alázatosságra, hogy bevalljuk, miszerint minden eddigi tudásunk eltörpül ahhoz képest, amit még nem tudunk.

Most is, az utóbbi évek során a világhírűvé vált amerikai GASTRO D. gyógyszer által — amely Amerikában egy gyógynövény felfedezése folytán jött forgalomba — ami a szenvedő emberiségnek felbecsülhetetlen kincset jelent — be lett bizonyítva, hogy régi gyógyíthatatlannak vélt gyomor-, bél-, epe-, vese- és májmegbetegedéseknél olyan eredményeket értek el ezzel a gyógyszerrel, amelynek szociális értéke az emberiségre minden várakozást felülmúlt.

Kapható gyógyszerárakban és drogériákban, valamint megrendelhető az egyedüli készítőnél Császár E. gyógyszerésznél, Calea Victoriei 124, 135 lei előzetes beküldése ellenében.

párt hivatalos lapja. Ez a lap kijelentette, hogy „az autentikus vallásoktatás nem tartozik az iskolai oktatáshoz. Mindenki tudja, hogy ha valaki Isten akaratához akar igazodni, ezért nem szükséges az, hogy az Egyház valamilyen nézetéhez tartsa magát. A nevelés az állam kizárólagos hatáskörébe tartozik. Hasztalan lesz minden próbálkozás, titkos, vagy sekrestye-iskolákkal. A nevelés csak egy hitet ismer, a nemzeti-szocializmus hitét”.

Ilyen állapotok megteremtéséért a német egyházúldozók valóban megérdemlik, hogy a Komintern és az istentelnek ligája dísztagjai válassza őket és könyveiket lefordítsa.

A gyimesi erdőben fejezte be életét a Wrangel-hadsereg egyik volt tisztje

Addig álmodott a régi Oroszország visszaállításáról, míg a nyomor a halálba kergette

Csikszereida. Saját tud. Őszi falevélként sodródó élete volt Cosca Teodosie orosz állampolgárnak. Tragikus halála is olyan, amilyen a szélben mezeze elszállodó hervedt falevélé, amikor téli fagy erőszaká veszi el kifáradt életét, hogy egyenlővé váljon a halott avart emésztő anyafölddel, melyből fogantatott.

A nagy orosz birodalom egyik békés, akkor még patyolatlelkű kis községében látta meg a napvilágot ezelőtt negyvennyolc évvel. Csendes, magabizárkozott ember volt, mint általában az orosz föld kékszemű, jólelkű, egyszerű népe. Amikor Atyuska, a „mindenható cár” fegyverbe szólitotta, engedelmessé lélekkel sorakozott zászló alá. Nem lehet mondani, hogy bátrabb, vitézebb és kitartóbb volt, mint többi testvére az orosz egyenruhában, tányérsapka alatt, de utólsóbb sem volt. Szemében örökös álmodozással, lomhán teljesítette hazája iránti kötelességét.

Amikor aztán Oroszországban kitört a forradalom, válaeztanian kellett az eddigi becsületes, vallásos, nyugodt, békés családalapító élet, vagy az új, „az egész világot boldogító kommunizmus” között. Cosca saját bőrén, családja szenvedésén keresztül tapasztalta meg az új államforma „elnyelést”. Látta, hogy minden csillogó ígélet, semmi a nép terhét könnyítő intézkedés nincs, meg jobban dühöng az elnyomás, kegyetlenebbül sühog a kancsuka, mint eddig és erőszakkal elvesszik saját véres verejtékével kiizsázt munkáját bérét, családja szájából a kenyeret, a „szent népközeesség” nevében elhajítják állatait, egyszerű hazugság, önkény, bosszu, kegyetlenség, gyilkosságok országává aljasodott le ősei évezzedes birodalma.

Ott hagyta kicsiny faluját és feleségét, gyermekeit magával vevé Ukrainának egyik félreeső zugában húzta meg magát. Majd, amikor megindultak az ellenforradalmi szervezkedések, habozás nélkül belépett Wrangel tábornok hadseregébe. A legmagasabb altiszti rangot kapta különböző fontos szolgálatait. Itt már gyermekien tisztia hazafias érzés vezette tettét: visszaállítani a „fehér Oroszországot, az öldöklésök, gyilkosságok, pokoli lángokban álló „vörös” Sztalin és

Lenin országa helyett.

Sajnos, a Wrangel-hadseregnek nem kedvezett a hadi szerencse. A hatalmas, megvadult vörös néptömeg valósággal szétmorzsolta a kicsiny, de lelkes, minden hadieszköz és hadianyag nélkül, pusztán tisztia lelki szavára haligató hadsereg tisztikarát és legénységét. Menekülnie kellett Cosca tiszthelyettesnek is. Több társával most már hazátlanul, Romániába szökött. Itt természetesen lefegyverezték őket és gyűjtőtáborba helyezték el.

Keveessel ezután a Székelyföldre sodorta a végezte. Az egyik gyimesi fűrészgárnak nagyobbüzemű munkásra volt szüksége. Megkeresést intézett a nagyszabású gyűjtőtáborhoz és huzsonöt munkást kért. A katonai hatóságok készséggel bocsátották rendelkezésére a munkásokat. Közük volt az egykori Wrangel-hadsereg tiszthelyettese is. Becsülettel dolgozott hónapokon keresztül és gyűjtötte a pénzt, hogy majd ismeretlen helyen lévő családja felkeresésére indul. Számítását azonban keresztülhuzta a kegyetlen sors: múlt év november elejével elbocsátották. A fűrészgár anyag hiányában leépítette üzemét.

Ekkor Cosca, miután már megfelelő igazolványokra tett szert, nyakába vette a világot... Felkereste a székelyföldi, majd az ókirályságbeli nagyobb faüzemeket és munkát keresett. Sohsem alkalmazták. Összegyűjtött pénze fogytán volt. Éhezett, lerongyolódott, beteggé tette a sok téli boldogulás. Valahogyan még elvergődött a Gyimes völgyébe és ott látták még három hónappal ezelőtt, amint teljes buskomorsággal, magával meg hasonlótan járta az erdőt, amely neki kenyerét és ezebb jövő ígéletét jelentette egykor... Aztán egyszerre nyoma vészett...

A napokban akadtak rá csángó erdei munkások: felakasztotta magát egy évezzedes fenyőre... Valahol pedig a vörös pokol egyik kis szigetéen titkos süttogással elmondott ima között hazavária a férjét, az édesapját az árva kis orosz család...

Sodródó élet, fömértelen könny, bánat, szenvedés... A vörösök halál: ki felel érte?

Albert István

Országszerte keresik a Brassóból elrabolt ötmillió leit

Négymilliót már megtalált a rendőrség. Hetvenezer lei egy konzervdobozban

Bucuresti. Saját tud. A chisinevi rendőrség még csütörtökön a brassói milliós betörés egyik tettesének, Saragának az apósánál, a pincében megtalált egymilliót a lopott pénzből, egy másik tettestársnál pedig a kamrában egy konzerves dobozban találtak 700 ezer leit. Ismét másutt az udvaron egy kotrechen 200.000 leit. A pénz keresése országszerte folyik. Eddig az elrabolt ötmillióból 4 millió leit megtaláltak s a rendőrség reméli, hogy megtalálja a többi is.

A bánági magyarság vezetői megjelentek Marta Alexandru királyi helytartónál

Bejelentették az Arcvonalba való belépést és kérték a hatóságok támogatását, hogy a Magyar Népközösséget akadálytalanul megszervezhessék. A Magyar Ház szabaddátételének fontossága és egyéb kívánságok

Temesvár. Saját tud. A bánági magyarság népes küldöttsége pénteken délben tiszteltett dr. Marta Alexandru királyi helytartónál, akitnek dr. Kakuk János főorvos tolmácsolta román és magyar nyelven tartott beszédében a magyarság üdvözlését és azon szándékát, hogy a kormánnyal kötött megegyezés értelmében a magyarság teljes számban belép a Nemzeti Ujjászületés Frontjába. A küldöttség tagjai voltak: dr. Kakuk János sebészfőorvos, a Magyar Ház r. t. elnöke, a Temesvári Magyar Dalárda elnöke, dr. Gyulay János ügyvéd, dr. Páll György főtitkár, Szappanos Gyula címfestőmester, szövetségi elnök, dr. Telegdi Nándor orvos, Martzy Mihály tanár, a Katolikus Népszövetség egyházmegyei elnöke, Lázár László építész, dr. Szathmáry Lajos borkereskedő (Oravica), református egyházmegyei főgondnok, Debreczeni István ref. lelkész, Takács Kálmán, a Magyar Dalosszövetség kerületi elnöke, Dadányi György, az EGE bánági felügyelője, Lakos Antal földműves (gyárvárosi szőlők), Vass Sándor földműves (Ujszentes), Jenes Gáspár földműves (Majláthfalva), Ördög János gépkocsivezető, Marossy Antal fatelepi munkás (Giroda), Meiszner Vilmos gyógyszer-

rész, Rónay István nyugdíjas (Oravicza).

Dr. Kakuk János előadta, hogy a küldöttség a bánági magyarság nevében és megbízásából jelent meg a királyi helytartó üdvözlésére. Együttal a küldöttség bejelenti, hogy a Bánág magyarsága a kormány és a magyar vezetők közt létrejött megállapodás értelmében teljes számban csatlakozni kíván a Nemzeti Ujjászületés Frontjához, amelyet Öfelsége a király bölcsesége hozott létre. Kifejezte a bánági magyarság hódolatát a király iránt s a szívből jövő munkakésztséget, mellyel a magyarság az ország jólété emelésében részt kíván venni.

— Nagy örömmel vettük tudomásul, — mondotta azután, — hogy a Nemzeti Ujjászületés Frontjára vonatkozó megegyezéssel egyidejűleg a belügyminiszter engedélyezte a romániai magyar népközösség megalakulását is s kérjük ennek kiépítéséhez, valamint szabad működéséhez Nagyméltóságod és az összes hivatalos szervek jóindulatú támogatását. Igérjük, hogy a jóindulatú megértést, támogatást mi is hasonló érzelmekkel és komoly konstruktív munkával fogjuk viszonzni.

Sürgős elintézésre váró kívánalmak

Kérte ezután dr. Kakuk, hogy a királyi helytartó a magyarság különböző, elintézésre váró problémáinak megoldásánál a küldöttség jogos és méltányos kéréseit teljesítse, vagy ezek érdekében megfelelő helyen interveníáljon. A kívánságokat a következőkben foglalta össze:

— Első ilyen kérésünk gyanánt előterjesztjük a temesvári Magyar Ház lezárt helyiségeinek felszabadítását és azonnali visszaadását, mert e helyiségekre szükségünk van úgy a Nemzeti Ujjászületés Frontjába való tömeges belépések megszervezése, mint az engedélyezett magyar népközösség megszervezése miatt, különböző kulturális egyesületeink pedig csak úgy tudnak működni, ha a Magyar Ház helyiségei rendelkezésre állanak. Egyidejűleg kérjük kinyitni és a tulajdonosnak visszaadni a temesvár-gyárvárosi római katolikus ifjusági egyesület lezárt helyiségét is. A kormánnyal létrejött megegyezés után e korlátozások fenntartása abszurdum volna. A németek és visszakapták különböző szervezetek helyiségeit. Kérjük megengedni, hogy a Nem-

zeti Ujjászületés Frontjába való belépési nyilatkozatok magyar nyelven készülhessenek, amiként a németek is akadálytalanul használhatták ezeknél saját anyanyelvüket. Tisztelettel bejelentjük, hogy különösen iskolautygekben, továbbá a nyelvvizsgák címén elbocsátott.

nagy nyomorban levő nagyszámu magyar közalkalmazott ügyének rendezése, a hibájukon kívül állampolgársági bizonyítvány nélkül maradt szegény magyar tömegek méltányos kezelése, az ipari és kereskedelmi életben a magyarok számára az egyenlő elbánás elve gyakorlati biztosítása és ehhez hasonló fontos népi problémák ügyében részletes kérésekkel fogunk Nagyméltóságodhoz, illetve a kormánnyhoz fordulni s ezek igazságos és humánus rendezése céljából már most kérjük Nagyméltóságod jóindulatát.

— Excellenciád hivatása — fejezte be szavait dr. Kakuk János, — hosszú időn át az igazság szolgáltatása volt s ezért bízunk abban, hogy mivel csak igazságot és méltányosságot kérünk, nem előjogokat, Nagyméltóságod bölcsesége és igazságossága meg fogja találni azt az utat, mely a magyar nép szívéhez vezet. A szebb és jobb jövő reményében Isten áldását kérjük az elkövetkezendő közös munkára.

Dr. Marta Alexandru királyi helytartó barátságos megértéssel fogadta a magyarság küldöttségét és annak megnyilatkozását. Román, majd magyar nyelvű válaszában hangoztatta a nézetét, hogy a valóban őszinte, lojális és békés együttműködés úgy a románságnak, mint az itt élő magyarságnak egyformán érdeke. Miután a magyarsággal kötött megegyezés részleteiről felsőbb helyről még közelebbi értesítéseket és utasításokat nem kapott, az előterjesztett konkrét kérdések tekintetében nem tud még nyilatkozni.

A magyar vezetők megfelelő utánjárással meg fogják sürgetni a szükséges kormányintézkedések kiadását. A jövő hét folyamán valószínűleg már részletes tájékoztatást fognak kapni a helyi magyar vezetőségek a szervezkedések keresztülvitelére nézve

A Pázmány Társaság ünnepi közgyűlése

Kolozsvárról jelentik: Az Erdélyi Római Katolikus Népszövetség Pázmány Társasága február 11-én, szombaton délután 6 órakor a piarista főgimnázium Jósika-termében Márton Aron püspök fölszentelése alkalmából diszközgyűlést tart, a következő értékes műsorral:

1. Himnusz. Monteverdi-Kerényi: ünnepi ének. Énekli a Marianum-liceum énekkara.
2. Elnöki megnyitó. Mondja Pakocs Károly pápai kamarás, szatmári kanonok, a Pázmány Társaság elnöke.
3. Verseiből előad: Kiss Jenő, a Pázmány Társaság rendes tagja.
4. Erdély székely püspökei. Felolvassa: dr. Biró Vencel, a piarista rend tartományi főnöke, a Pázmány Társaság rendes tagja.
5. „Laudes Siculorum”. Versek. Előadja: dr. Eröss Alfréd, a Pázmány Társaság rendes tagja.
6. Zárószó. Mondja Gyárfás Elemér, az Erdélyi Egyházmegyei Tanács világi elnöke, a Pázmány Társaság alelnöke.
7. Koudela: Christus Vincit! Pápai himnusz, énekli a Marianum-liceum énekkara.

Stefanescu Goanga merénylői bírálk előtt

Zárt tárgyaláson hallgatták ki Boje Stefant

Kolozsvár. Saját tud. Az előrehaladt időre való tekintettel a kolozsvári katonai törvényszék a kolozsvári terrorselekmények miatt vádlottak padjára ültetettek perének tárgyalását pénteken délután folytatta tovább. A délutáni tárgyalás során került sor a 68 sűrűn telegépell oldalú vádirat felolvasására, amely este nyolc óráig tartott.

A vádirat

A vádirat részletesen ismerteti Veres Laurentiu legionárius parancsnok irányítása és Atofanei Gheorghe terroristacsoport főnökének technikai vezetése mellett elkövetett törvénysértéseket. Felsorolja a naponként elkövetett merényleteket és a merényletekben résztvevő legionáriusok neveit. A katonai ügyészség a vádlottak egyrészt ellen politikai gyilkosság kísérlete, gyilkosságra való felbújtás és bűnrészség, míg a többiek ellen közveszély fel-

idézése és abban való bűnrészség, valamint tiltott politikai propaganda miatt emelt vádat. A vádirat azt is megemlíti, hogy a vizsgálat lefolytatása 58 ezer leit emésztett fel.

Ezután a vádlottak kihallgatása következett. Elsőnek Boje Stefant hallgatják ki, akit a Stefanescu Goanga és Gruia elleni merénylet elkövetésében való bűnrészséggel vádolnak.

Boje máramarosmegyei illetőségűnek mondja magát és a Gazdasági Akadémia növendéke. Tagadja, hogy köze lenne a gyilkos merénylethez. Vallomásán látszik azonban, hogy nem mond igazat és ez őszökéli Negulescu alezredes-törvényszéki elnököt arra, hogy a vádlott kérésére

zárt tárgyalást

rendeljen el és a teremben csak a perben érdekelt ügyvédek maradnak bent.

Mit határoztak a petárdás merényletek előkészítésén?

A tárgyalás nyilvánossá tétele után Atofanei Gheorghe egyetemi hallgató kihallgatására került sor. Atofanei elmondja, hogy a muselmegyei Godeni községből származik és tanulmányai végett jött Kolozsvárra.

— Mikor jött Kolozsvárra? — teszi fel a kérdést az elnök.

— Mult év szeptemberében.

— Mikor találkozott Veres Laurentiuval?

— Szeptember 20-án, azon a gyűlésen, ahol elhatároztuk a petárdás merényletek elkövetését.

— Még mit tárgyaltak ezen a gyűlésen?

— A tanácskozáson Veres közölte Bucurestinek azt a parancsát, hogy a zsidó elemek ellen diák- és munkásmozgalmakat kell szervezni. Az egytemről el kell távolítani a zsidókat és merényletek útján károkat kell okozni a zsidó kezekben lévő gyáraknak, üzemeknek.

A továbbiak során Atofanei Gheorghe elmondja, hogy néhány nappal a szeptember 20-iki tanácskozás után felkereste őt Veres Laurentiu és közölte vele, hogy Bucurestiből újabb szigorú parancs jött a terrorselekmények megkezdésére. Ekkor közölte Veressel azt, Anghelescu tudomására hozta, miszerint pénzért tud robbantóanyagot szerezni. A robbantóanyag megszerzéséhez a pénz Vornica adta.

— Ezenkívül szerzett még robbantóanyagot Anghelescu is, amit október végén adott át nekem. Ez körülbelül egy kilónyi volt. Ebből a lakásomon petárdákat és egy pokolgépet készítettünk. Ebben a munkában Gorlea segédkezett, aki magával hozta Opatzky vasuti munkást, aki igen ügyes óraműre járó pokolgépet szerkesztett.

Cronin:

Ezt látják a csillagok...

A világhírű szerzőnek ez a főmunkája az angol bányavidéken játszódik le. Mely és meghatározó emberi sorsok sokasága adja meg az általános világbirodalom tökéletes kerekét. Ritkán látott be valaki annyira a hatalmas birodalom belső válságainak titkaiba, mint Cronin, aki a változó földi sorsokat a változatlanul örök csillagok fényénél mutatja be. — Cronin embereket alkot; embereinek sorsa valóság, minden tettük mély szükségességből ered és ezért, életük az egész emberiség tipikus vonásait tükrözi. Humor és tragikum változtatják egymást könyvében és ért hozzá, hogy mindkettőből tökéleteset nyújtson.

A könyv ára füzve 314 lei, kötve 414 lei.

Ezután részletesen elmondja, hogyan hajtották végre a gázgyár és a Distributia petróleumlerakat elleni merényleteket s hogy miképp akarták Gorlea és Opatzky felrobbantani a Hoja-erdő feletti elhúzódó villanyhuzalokat?

— Ki küldte őket oda? — teszi fel a kérdést az elnök.

— Senki. — feleli Atofanei, — a maguk jószántából mentek.

— Igen, de kinek az ötlete volt a villanyoszlop felrobbantása?

— Az enyém. Az ötletet én előterjesztettem és Gorlea meg Beju elfogadták. Nem lett volna kötelező rájuk nézve ez, mert én tettem nekik ajánlatot a Dermata-gyár ellen elkövetendő merényletre is, miután nem fogadták el, letettem a tervről.

Kiket küldtek Bánffyhadra?

A továbbiak során sor kerül a Bánffyhadra tervezett terrorselekmények ismertetésére. Erre vonatkozólag Atofanei mindössze annyit tud, hogy a terveket ő készítette el ugyan, de annak kivételével Vornica volt megbízva. Ott és szintén a zsidók ellen kellett volna dolgozni.

Veres Laurentiu szerepének tisztázása során Atofanei kijelenti, hogy Veres csak futárszolgálatot teljesített az egyes sejtek, de főleg Bucuresti—Kolozsvár és Nagyvárad között. Ebből a célból Veres állandóan úton volt. Legutóbb november 10—12-ik napjain érkezett Kolozsvárra és Atofanei ezalkalomból az Episcop Ivan-utca 16. szám alatti lakásán kereste fel. Ekkor tudomására adta Veres, hogy Bucuresti parancsa a megkezdett terrorselekmények folytatása.

— November 14-én a városba érkezett dr. Iov, bucaresti ügyvéd, aki felkeresett engem, azzal, hogy vezessem őt Vereshez. En elvezettem Vereshez. A megbeszéléseiken nem vettem részt. Másnap felkeresett Veres és tudomásomra hozta, hogy Iov azt a parancsot hozta, hogy *olyan helyeken kell ezután a merényleteket elkövetni, ahol sok zsidó fordul meg.* Így ötlött fel bennem a gondolat, hogy erre a legalkalmasabb hely a Pegal-kávéház és a Dragalina-utí zsidó diákmenza. Tervemet Utza Dumitruval közöltem.

— Közölte, vagy parancsolta? — teszi fel a kérdést az elnök.

— Közöltem! Utza hajlandónak is mutatkozott azt végre is hajtani, hogy kiknek a segítségével, arról nincs tudomásom, de nem is kérdeztem. A zsidó menzához Ghermant delegáltam, de Veres parancsára.

Néhány apróbb és az egyes vádlottak ki-

* **Hosszu idő óta fekvő betegek a természetes „Ferenc József” keserűvizet nagyon szívesen isszák és annak gyors, biztos és mindig kellemes hashajtó hatását általánosan dicsérik. Kérdezze meg orvosát.**

sebb-nagyobb bűnrészségét tisztázó, a vád és védelem részéről elhangzó kérdések és feleletek után kerül sor a Stefanescu Goanga egyetemi rektor és Gruia Enache detektív elleni merénylet elkövetésének előkészítésére.

— Mit tud az Avram Iancu-utcai merényletről?

— Egyáltalában semmit! Nem tagadom, ismertem a gyilkosok nevét, de azt a merénylet után néhány nappal Boje közölte velem. Ezt a két nevet mondta: Pop Ioan bölcsészeti hallgató és Lascaian Aurél gazdasági akadémiai hallgató.

— Tagjai voltak Pop és Lascaian a szervezőknek?

— Tagjai voltak, de a merényletnek semmi köze nem volt a mi mozgalmunkhoz, annak egészen más háttere volt, amit én részletesen nem is ismerek.

Ismét néhány kisebb jelentőségű kérdést intéznek a vádlotthoz, majd dr. Rebreanu Traian, a vádlottak egyikének védője állt fel és teszi fel a kérdést:

— Mondja meg a vádlott, milyen családból származik? Egészségi szempontból értem.

— Az apám idegbeteg ember!

— És a családban más senki nem szenved vagy szenvedett ilyen betegségben?

— De igen, az egyik nagynéném és az egyik nagybátyám a bolondokházában halt meg elmebáborodottan.

— Mondja meg a vádlott azt is, hogy annak ellenére, hogy 24 éves fiatalember, érzelmeiben normálisnak érzi-e magát?

A vádlott itt lesüti fejét és alig hallhatóan feleli:

— Nem.

A bíróság a kényes kérdésre való tekintettel eltekint a kérdés, illetve a felelet részletezésétől.

Miután Atofanei vallomásai közben zavaros részletek hangzottak el Opatzky vasuti műhelymunkás szereplésére vonatkozólag, a védők kérésére a tárgyalást vezető elnök elrendeli a két vádlott szembesítését. A szembesítés során lényegbeli eltérés nem merült fel, kiderült azonban az, hogy az ügyvédek értették félre Atofanei vádlott vallomásainak egyes kitételeit.

A szembesítés során derült ki az, hogy Opatzky tulajdonképpen csak színleg volt tagja a társaságnak és a kérdéses pokolgépet is — saját bevallása szerint — oly módon szerkesztette meg, hogy az semmiesetre sem tehetett kárt semmiben. A kérdéses estén Beju műhelyfőnökkel együtt mentek ki a Hoja-erdőbe. Itt Beju előreküldte őt azzal, hogy helyezze el megfelelő helyen a pokolgépet és menjen haza. Ő azonban egészen semleges helyre rakta le és így annak robbanása nem okozott kárt.

— Éjjel 12 óra körül beállított hozzám Beju és Atofanei és revolverrel a kezükben felelősségre vontak, miért nem robbant fel a pokolgép. A robbanás következtében ugyanis, miután elszakadt volna a villamoshuzalok, — fél 11 órakor sötétségnek kellett volna borulni a városra. Ezt a sötétséget akarták Atofaneiék terrorselekményeikre felhasználni. Azzal védekeztem, hogy közben eső volt s valószínűleg az elzárta a gépet. Atofanei és Beju ekkor nevetgélni és viccelődni kezdtek. Beju négy óráig volt nálam, Atofanei reggelig. Nem tudtam tőlük aludni. Ekkor láttam azt, hogy Atofanei nem beszámítható.

Ismét néhány kisebb jelentőségű kérdés következik és a tárgyalást vezető elnök éjjel 12 órakor rövid időre felfüggeszti a tárgyalás menetét.

A nagyváradi mozgóképszínházak mősora:

APOLLÓ: A MÁLTAI HÁZ.

CORSO: NÁPOLYI CSÓKOS ÉJSZAKÁK.

DORIAN: DR CLITTERHOUSE BÜNE.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Nagyvárad, II. Károly király-út 5. sz.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldön: Egész évre 900, félévre 450
negyedévre 225, egy hóra 75 lei.Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15 P
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.

Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037

Telefon: 12-27.

Kolozsvári szerkesztő: dr Sulyok István.

Kéziratokat nem örzünk meg és nem adunk vissza.

Időjárás

A bucuresti időjárásutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Csöndes légáramlás, a hegyeken hó, köd, lent enyhébb. Az éjszakai fagy erősödik.

A nagyváradai nyugdíjasok is jelentkeznek a Nemzeti Ujjászületési Arcvonalba. Felkérjük a nagyváradai összes nyugdíjasokat (nőket és férfiakat), hogy a Nemzeti Ujjászületési Arcvonalába való beiratkozás céljából február hó 6-án, hétfőn délelőtt 10 órakor vagy a Katolikus Körben, vagy pedig a városnéző II. emelet 31. sz. szobájába előtt megjelenni szíveskedjenek. Az elnökség.

UJ ORVOSDOKTOR. A régi Nagyvárad egyik jónévű vállalkozójának, néhai Morvay Vilibáldnak a fiát, Morvay V. Györgyöt szombaton, február 4-én a budapesti Pázmány Péter Tudományegyetemen orvosdoktorrá avatták.

Halálozás. A bánsági Dettán elhunyt Jäger Karolina született Mizich, hetvenöt éves korában. Fiai Jäger Nándor temesvári megyei főtisztviselő és Jäger Mátyás földbírtokos, valamint Dettán és Jugoszláviában lévő rokonsága gyászolja.

A POZSONYI KORMÁNY NEM ENGEDI MEG A CSEHEK SZERVEZKEDÉSÉT SZLOVÁKIÁBAN. Pozsony. A Szlovákiában élő csehek mozgalmat indítottak aziránt, hogy engedjék meg nekik a politikai szervezkedést. Amint a Szlovenska Pravda jelenti, a szlovák kormány a csehek kérését elutasította.

Nagyvárad városa szabályrendelettel egyesíti a Rimanóczy- és Csesztivó-alapítványokat. Nagyvárad. Sajat tud. A város közönsége előtt ismeretes, hogy Rimanóczy Kálmán annakidején azzal a kikötéssel hagyományozta nagybirtékü ingatlanait Nagyvárad városára, hogy azoknak jövedelméből meleg otthont építsenek és tartassanak fenn a város elagott szegényei számára. Mindeddig nem tudta teljesíteni a város a nemesszívű örökhagyó kívánságát, mert a Rimanóczy-jövedelme mindig ki kellett osztani a szegényeknek. Most a város szabályrendelettel egyesítette a Rimanóczy-alapot a Csesztivó-alappal és a két alap jövedelméből kibővíti, rendbehozza a Csesztivót, ahol aggmehely van. A szabályrendelet értelmében az új kibővíthet otthonban nemi, vallási és nemzetiségi különbség nélkül fölveszik azokat az előregedett váradiakat, akik minden támasz nélkül tengődnek.

MAGYAR BÁL TEMESVÁRON. Sajat tud. Az itt élő magyarság ezidei bálja a legteljesebb siker jegyében zajlott le. Megjelentek a Magyar Bálban a bánsági magyarság vezetőin kívül a hatóságok és a kormányzóság képviselője is. A fényes sikerült bálról helyszüke miatt lapunk legközelebbi számában hozunk részletes beszámolót.

Titokzatos körülmények között 36 óraj eszméletlenség után meghalt egy tanítónő. Marosvásárhely. Sajat tud. Stoita Cornelia 24 éves nyárad-szeredai állami iskolai tanítónőt csütörtökön be szállították a marosvásárhelyi állami kórházba, mert lakásán hosszabb időn át eszméletlenül feküdt s az ottani orvos próbálkozása is eredménytelennek bizonyult, hogy a tanítónőt életre keltsék. A kórházban sem tért a tanítónő magához, a már 36 órán át tartó eszméletlenség állapotából, bár az orvosok minden lehetőt elkövettek. Szívverése kihagyó volt s minden jel arra mutatott, hogy valami ismeretlen méreggel mérgezte meg magát Stoita Cornelia. Estére már kezdett reménytelenné válni a tanítónő állapota s rövid idő múlva meghalt, anélkül, hogy magához tért volna. A hatóságok elrendelték felboncolását, hogy kétséget kizáró módon megállapítsák a tragikus haláleset okát.

* Népbetegségek. A rheuma és köszvény (csúsz) a legelterjedtebb betegségekhez tartozik. Különösen a rheumások szenvednek sokat, mint ahogy az a hivatalos statisztikákból látjuk. Ezen betegségek leküzdésénél különösen bevált a Tonal tableta.

A nagyváradai építőiparosok belépése a Nemzeti Ujjászületési Arcvonalba. Nagyvárad. Sajat tud. Az Építőiparosok Szövetsége mintegy 50 tagja járt fent a városházán és Pintér István mérnök, elnök, valamint Boldizsár Imre vezetésével beiratkoztak a Nemzeti Ujjászületési Arcvonalba.

Nyomorában az utcai kanálisok vasrácsát lopkodta. Marosvásárhely. Sajat tud. A városi vízművek igazgatósága hosszabb idő óta észlelte, hogy ismeretlen tettes éjjelként ellopja az utcai kanálisok szűrőjét. Feljelentésére a rendőrség hosszabb megfigyelés után elfogta a tolvajt, Kiss Géza személyében, aki nyomora miatt lopta el a kanálisok rácsát, hogy azt ócskavasként értékesítse. A megtévedt embert, aki ezen az uton mintegy 30 ezer lej kárt okozott a városi vízműveknek, letartóztatták.

Akinek nincsen állampolgársága, külbü személyazonossági könyvecskét kap. Temesvár. Sajat tud. A szigoranca a múlt évben kiadott 4072. számú rendeltetvényre hivatkozva közölte, hogy mindazoknak, akiket az állampolgárság revíziója alkalmával az állampolgárok névjegyzékéből töröltek, jelentkeznük kell, mivel személyazonossági könyvecskét fognak kapni. Becserélik a letelepedési engedélyeket is, amelyekhez nincs utazási engedély kötvé s az erdekelték hasonlóan személyazonossági könyvecskét kapnak. Ilyen könyvecskét adnak egyébként mindenkinek, akinek nincsen meg az állampolgársága: akár kimaradt annakidején a jegyzékből, akár honosítást kérte. Akinek tehát nincsen meg az állampolgársága, mind ilyen igazolókönyvecskét kap. Tizenöt napon belül kell jelentkezni a szigorancánál.

Zürichi zárlat. Párizs 11.71, London 20.72 egy-negyed, Newyork 442 hétnyolcad, Brüsszel 74.77 fél, Milánó 23.50, Amszterdam 238.30, Berlin 177.80, Prága 15.15, Varsó 83.65, Belgrád 10, Bucuresti 340.

ROBBANÁS EGY HADIANYAG-GYÁR-BAN. Varsóból jelentik: A Rembertov-i hadianyaggyárban rakodás közben robbanás történt. A robbanás három alkalmazott életét oltotta ki.

Nem összesítette a törvényszék a tizenhét-szeres betörő büntetéseit. Csíkszereda. Sajat tud. Csorba András 36 éves gyimesbükkői származású cigány már kiskorától kezdődőleg a kalandoknak egész sorozatán ment keresztül. Gyermekkorában pásztorokodott, de hamar lejárta magát: mindenhez hozzányult, amit keze ügyébe kaphatott. Aztán kosárfonásra adta magát. Ebből nagyon szépen megélhetett volna, ha a vásárokon ismét nem lopkodott volna össze minden megmozdíthatót. Ezért, mint megátalkodott tolvajt, kitiltották a községekből. Amikor katonasor alá került, nyugtalan természete miatt „meglógott” a fegyelem elől. Két évig köröztek, míg végre elfogták és a hadbírószak egyévi elzárással sújtotta és a kététvet is lezolgáltatta vele. Azonban ez sem használt rajta. Alig szerelt le, máris a lopások egész sorozatát követte el. A törvényszék egyhávi, majd egyévi, ismét egyévi s később háromévi fogságra ítélte az évek óta fogságban lakó kóborcigányt. Csorba most azt kérte a törvényszéktől, tekintve, hogy ugyanegy természetű bűncselekményekért van több ízben elítélve, összesítse a büntetéseit a büntetőtörvénykönyv ide vonatkozó szakasza alapján. Ennek a kérésének azonban a törvényszék nem tett eleget, mert indoklása szerint erre a kedvezményre a tizenhét-szeres betörő cigánynak joga nincs.

Nyakfájdalmak

Nyakfájdalmak: hűlés idézi elő.

Semmi sem szünteti meg gyorsabban ezt a bajt, mint egy energikus

Carmol *)-os bedörzsölés.

*) Carmol a legjobb bedörzsölőszer meghűlés, gripa, reumatikus fájdalmak és láz ellen.

Feljegyzések

Egyik szövetkezeti lapunkban arról olvasunk, hogy „meg kellene szervezni a szövetkezeti ismeretterjesztés hálózatát.” Tárólról jött emberek szavára van szükség, úgy mond a cikk, mert a falujabelit sokszor már nem hallgatja szívesen a nép.

Minden céltudatos és szervezett munka hasznos s így bizonyára ez is az lenne. Annak azonban, hogy szövetkezeti törekvéseink igazi lendületet vegyenek, mélyebben fekszenek az akadályai, semhogy azokat pusztán szavakkal ki lehetne ásni.

Az értelmiség és a nép között meg kell teremteni a kölcsönös bizalom állapotát és elevenebbé kell tenni az egész nemzetben az egymásraturalság érzetét. Ennek pedig, ezen a gazdasági területen csak egyetlen útja van: a fiatal értelmiség soraiban százaknak és százaknak kell akadniok, akik készek ennek a célnak áldozni életüket, vagy legalább is annak néhány drága és szép esztendejét.

A szövetkezeti a magyar falu gazdasági életének tengelyévé és keretévé tenni csak kiinn a faluban lehet, még pedig nem szóval, hanem úttörő munkával. A propaganda csak segíti ezt a munkát, ha nincs valaki a faluban, ki életének legfőbb célját ebben látja s ebben látja egész népének, a maga családjának egyetlen útját a biztosabb boldogulás felé, csak annyi, mint a futó nyári zápor.

Ezek az úttörők pedig ma és itt mi köztünk csak a fiatal értelmiség soraiból kerülhetnek ki: csak a fiatal embernek van meg az a mozgási lehetősége, mely ennek az elhatározásnak a legfőbb feltétele; csak a nemzeti érzésben nevelkedett tanult fiatal ember lelke telhetik meg annyi idealizmussal és akkora áldozatkészséggel, amennyi ehhez a munkához ma szükséges. Csak egész korosztályok nagy elhatározása hozhatja meg azt a közös, egymásról tudó és együttműködő munkát, mely a magyar falu szövetkezeti lendületét megeremtheti és gyors sikerre vezetheti. Csak tanult és művelt rétegeknek ez az önfeláldozása hidalhatja át azt a szakadékot, amit értelmiség és nép között régmúlt idők tévelygésai hasítottak. Csak a „falusi butaságból” élő „úr” vetett el a nép közé. A fiatalság oly könnyen mondja ki, hogy ezért vagy azért az eszményért kész akár meghalni is: ennél sokkal kisebb áldozat néhány évet erre a célra áldozni. A falukutatás után, a faluszervezéshez hozzáadni, — kint a színhelyen...!

A fennebb említett szövetkezeti lapnak ugyanabban a számában, hol az idézett buzdító, tervezelő cikket találtuk, rövid hírt olvastunk arról, hogy egy fiatal író hazament a falujába s kézbevette a szövetkezeti vezetését. A hír szerint a vezetése alatt a szövetkezet már is fellendült, a hitel-szövetkezet a konverziós romokon új munkába kezdett, a tejszövetkezet pedig székházat épített.

Semmit sem tudunk olyan jól megérteni, mint ezt a gyors és biztos sikert, de semmit sem olyan kevésbé, mint azt, hogy ennek a fiatal írónak ez az úttörése eddig oly kevés követőre talált. (Skin.)

Öngyilkos lett egy nyolcvanöt éves aggastyán. Csíkszereda. Sajat tud. Vaidos Teodor gyergyó-békási gazdálkodó egyik reggel, amint kinyitotta a csürét, az egyik gerendára akasztott öreg ember holttestére bukkant. A csendőrség megállapította, hogy Zosiu Timariu 85 éves aggastyán dobta el öngyilkosság útján magától az életét. Tettének okát nagy nyomoruságában sejtí.

AZ ELMULT ÉVBEN NÖVEKEDETT MAGYARORSZÁG NÉPESSÉGE. Budapestről jelentik: A központi statisztikai hivatal jelentése szerint 1938-ban 47.626 fővel növekedett Magyarország lakosságának száma.

Elfogták a váradai szőlőhegy fosztogatóit. Nagyvárad. Sajat tud. Régóta garázdálkodó bandát fogtak el szombaton reggel a szőlőhegyen. A banda tagjai állandóan fosztogatták a környék gazdáinak gyümölcsöszeit, főleg fiatal gyümölcsfa-csemetékét loptak. A hegybíró Sós, Banca és Ciubar személyében letartóztatta a tetteseket, akik főleg Nagy Károly és a Mónus szőlőben okoztak érzékeny károkat.

Demkó Pál találmányának sikeres bemutatója a fővárosban

Bucurestből jelentik: Demkó Pál nagyváradi feltaláló találmányáról a „Depal” rendszerű fűtőkészülékről, annak idején, hosszabb cikkben számoltunk be lapunk hasábjain. Demkó találmányát a napokban mutatta be Bucurestiben. A bemutatón résztvettek a főváros közéleti előkelőségei, valamint a sajtó képviselői. A Bratianu körúton levő Sanitas helyiségek, ahol a bemutató volt, zsúfolásig megtöltötték az érdeklődők. Rövid elméleti ismertetés után Demkó Pál működésbe

hozta a készüléket, amely hihetetlen rövid idő alatt kellemes meleget árasztott a helyiségekben. A találmányra egyébként a legszámottevőbb gazdasági tényezők figyeltek fel és már közvetlen a bemutatón komoly ajánlatokkal halmozták el a feltalálót. Mint értesültünk, az egyik Sidney nagy tőkecsoport hatalmas összeget ajánlott fel a találmány ausztráliai szabadalmáért. A tárgyalások még folynak.

Kifosztották Szatmáron egy dohánytőzsdét és a tenispályák öltözőit. Saját tud. Az elmúlt éjszaka ismeretlen betörők felfeszítették a római-kerti dohánytőzsdét, ahonnan ötezeröttszáz lej értékű dohányárut vittek magukkal. A következő éjszaka a tenispályákon tették látogatást a betörők. Itt az Olimpia, az SzSE és a Tenisz Klub öltözőit törték fel és magukhoz vették a felszereléseket, a cipőket, a törülközőket, néhány labdát, stb. A betörőket eddig egyetlen esetben sem sikerült leleplezni.

MEGHALT SZÁSZ MENYHÉRT, A NEVES MAGYAR KÜLTŐ ÉS ÚJSÁGÍRÓ. Budapestről jelentik: Szász Menyhért, a neves író, a Magyar Országos Tudósító és Sajtó szerkesztője, a Magyar Külpolitika társszerkesztője Budapesten 46 éves korában meghalt. Szász Menyhért a közvetlenül Ady után jövő költőnemzedék egyik legértékesebb képviselője volt.

* A neurálgát és annak kísérő tüneteit hűlés útján, vigyázatlanságból, vagy napi munka alvágása közben lehet megkapni. Hogy megszabaduljunk a fejfájás, fogfájás kellemetlenségeitől, idejében vegyük be egy **Algocratino** tablettát. Hordjon mindenképp magánál Algocratino-t. Kapható gyógyszerárakban és drogériákban.

Az első magyar bál Belgrádban. Belgrádból jelentik: A „Bolyai Parkas Egyesület” szombaton este műsoros táncestélyt tartott a jugoszláv fővárosban. A táncmulatság íránt, amely egyben az első belgrádi magyar bál volt — az egész jugoszlávai magyarság körében osztatlan érdeklődés nyilvánult meg. A külpolitikai légkör enyhülése folytán a jugoszláv—magyar közeledés fejlődése erősen éreztette hatását a bálban a belgrádi magyar követtség egész tisztviselő kara megjelent. Természetesen ott volt a mulatságon a jugoszláv főváros minden számottevő magyarsági vezetője. A bál este fél 10 órakor kezdődött a belgrádi Mémók Egyesület színházában. Este 10 órakor már javában tartott a tánc, amely csak a reggeli órákban ért véget.

Budapesti szállodatulajdonos feleségének halála a Bánságban. Temesvár. Saját tud. Haunold Frigyes szállodatulajdonos neje, született Németh Ilona Temesvárra jött, rokonai megatogatására és itt rövid szenvedés után harmincegy éves korában meghalt. Az elhunytat férjén kívül nővére, Amann Ferenc textilnagykereskedő felesége, fivére Németh György hentesmester, valamint a Witz és Haunold családok gyászolják.

Mindennemű szarást, szarogtatást megszüntet a Diana sósbor-szesz bedörzsölés.

Betegeket gyógyított egy szabó — letartóztatták. Marosvásárhely. Saját tud. A rendőrség letartóztatta Kacsó Gyulát, aki annak ellenére, hogy szabó, betegeket gyógyított. Már több ízben volt ellene eljárás. Ezúttal egyik vidéki beteg, akit állítólag kigyógyított gyomorfekélyes bajából, találkozott az utcán egyik orvossal, aki azelőtt kezelte eredménytelenül. A beteg elmondta az orvosnak, hogy Kacsó Gyula teljesen meggyógyította s ezt az örömhírt szükségesnek tartja közölni vele, az orvos, aki oly sokáig kezelte őt eredménytelenül. Az orvos ezek után a rendőrségen feljelentést tett Kacsó ellen, akit a kiszállított rendőrkiszár éppen akkor lepett meg, amikor egy betegnek orvosságot készített. Tettenerés esetéről lévén szó, nyomban őrizetbe vette a rendőrség Kacsó Gyulát, akinek mentőtanulói „ömegeztől” jelentkeznek a rendőrségen, azt állítva, hogy őket mind Kacsó Gyula szabó gyógyította ki betegségeikből s ezért semmit sem fogadott el a „doktor ur”. Kacsó egyik ilyen természetű ügyében február 5-én tart tárgyalást a törvényszék s most a tárgyalás napjáig fogva marad. A szabóból lett orvos azt állítja, hogy tud „gyógyítani” és hogy „tudományát” budapesti és nagyszombati orvosi könyvekben tanulta.

Megjelent az „Utenk” című folyóirat f. évi februári száma. A gazdag tartalomról kiemeljük a következőket: Wimmer M. Anzelm: Az utolsó jelenet. — Dr Gálos: Korunk hitvallása. — Virágh Andor: Hanu. — Müller: A szentek, mint emberek. — Róth: Ezek vagyunk mi. — Pintér: Betegek gyógyítója. — Dr Szívós: Talmi és igaz örömkök. — Dr Petró: Hivatás és jellem. — Dr Székely: A lelkiélet értéke. — Petrucci: Figyelmeztető. — Irodalom. — Korda r. t. kiadása. Előfizetési díj egy évre 175 lei, félévre 90 lei.

* A legideálisabb hashajtó, vértisztító, epahajtó a dr Földes-féle Solvo pirula. Székrekedés, bélrenyhés, rossz emésztés, gyomorontás, felfúvódás, gyomor és hálfájdalmaknál teljes gyógyulást nyújt. Egy doboz ára 20 lei. Minden városi és vidéki gyógyszerárakban és drogériákban kapható.

Nagyváradon nyomorog Kossuth Lajos egykori rendőrmíniszterének unokahúga

Nagyvárad. Saját tud. Panasz és könyörgés sir ki annak a levélnek minden sorából, amit ma reggel hozott be hozzánk egy öreg asszony.

„Egy 77 éves, mindenkiől elhagyott öregasszony eszedik a Tekintetes Szerkesztő urhoz és jóindulatú könyörgő, kegyeskedne öreg napjait elviselhetővé tenni... Kenyerkereső fiam meghalt, másik 56 éves fiam tehetetlenül beteg fekszik... régi magyar család leszármazottja vagyok. Hajnik Pál, Kossuth Lajos egykori rendőrmínisztere, nagybátyám volt...”

Szomorú sorok, könnyes sorok... Továbbítjuk őket a jószívű, tehetősebb olvasóinkhoz. Ha tehetsz, módjában áll, segítsenek a szerencsétlen öreg özvegyasszonyon. Címe: özv. Méra Lajosné született Hajnik Mária Nagyvárad, Str. Vaporu-lui 4. sz. A adományokat szerkesztőségünk is szívesen továbbítja.

FARSANGI NAPTAR

Aranymadár vasárnap a nagyváradai Katolikus Legényegyletben.

A nagyváradai Katolikus Legényegylet új-sága, vasárnap február 5-én, este 9 órai kezdettel az egyesület Alexandriai utcai termében műsorral egybekötött táncmulatságot rendez. Az egyesület műkedvelői az Aranymadár című zeneszigeteket mutatják be kitűnő szereposztásban. Rendező: Losonczy Gábor. Kísér a Központi Katolikus Legényegylet Liszt Ferenc Enek- és Zenekarából alakult kamarazenekar. Vezényel: Andrási Ede zenetanár, országos karnagy. Hangversenymester: Kriszta Miklós. A legényegylet műsoros mutat-sága az idei farsang legjobbjestjének ígérkezik és Nagyvárad szorakozni szerető, vidámságot ked-velő közönségének találkozája lesz. Beléptudj 22 lei és 32 lei.

A katolikus tanítók műsoros estélye. Mint már jeleztük, a váradai római katolikus egyház-megye tanítótestülete folyó évi február 20-án, hétfőn este tartja jubiláris — tizedik — farsang-záró műsoros estélyét a Katolikus Körben. Az estély zártkörű. A meghívók szétküldése folya-matban van. Akik néhány napon belül nem kap-nák meg, de arra igényt tartanak, címüket akar-melyik helybeli katolikus fiú-iskolánál vagy a Katolikus Kör háznagy hivatalában ezvekedjen-nek leadni. Az estély pompás műsorát legköze-lebb hozzuk.

Tea-délután a Sasok-nál. A Sasok Turista Egyesülete folyó hó 12-én, vasárnap délután 5 órai kezdettel az I. G. Duca-utca 9. szám alatti tancsteremben tea-délutánt rendez. A rendezőség mindent elkövet, hogy a megjelentek egy kellemesen eltöltött estély emléket vigyék magukkal, amit a Sasok által eddig rendezett összejövete-lek igen nagy sikere már előre is biztosít.

* A prostata megbetegedéseinek kezelésében a rendkívül enyhén ható természetes „Ferenc József” keserűvíz reggel éhgyomorra egy kis poharral — gyakran nagyfontosságú szolgálatot tesz azzal, hogy igen könnyű, lágy székletet biztosít és az egész anyagcserét előmozdítja. Ker-dezze meg orvosát.

Ertesítés

Örömmel értesítjük mindazokat, akik a dé-va-telepi újonnan épülő „Szent Antal” templom javát célzó, a nagy Szent Kilencedével kapcsolatos áldozatosági mozgalmunkhoz csatlako-ztak, vagy még csatlakozni akarnak, hogy:

1. Ajándék-imakönyveink szétküldése 1939. február 15-én kezdetét veszi. A csoportos csatla-kozók a plébániákon juthatnak az imakönyvhöz, az egyénileg jelentkezők pedig saját címükre kapják:

2. Hálás köszönetet mondunk szíves jósa-gukért és áldozatos lelkületükért. Imádkozunk, hogy az Ur Jézus áldása és páduai Szent Antal égi pártfogása legyen bőséges jutalmuk;

3. Fenti áldozatosági mozgalmunkat ebben az évben is tovább folytatjuk. Úgyünk támogatoi-nak áldozatosági ívéinkből kívánatra szívesen küldünk; egyben kérjük őket, hogy minden adományt a következő címre küldjenek: Mánási-rea Franciscanilor, Deva, Jud. Hunedoara, Deva, 1939. február 1.

Hálás szeretettel:
P. VARGHA IRENEUSZ, OFM.
záradatnok-lelkész; a templomépítő bizottság elnöke.

KÜZGAZDASÁG

Felvilágosító tanfolyamok az észszerű gazdálkodásról

Szatmár. Saját tud. Az északi országrész magyar gazdatisadalmának csak egy kis szá-zaléka tartozik az Erdélyi Gazdasági Egylet tagjai közé. Ahol a Gazdakör megalakulhatott, ott az egyedekekre és a közületre egyformán hasznos munka indult meg. Az EGE Érszaká-si községben jól sikerült gazdasági tanfolya-mot rendezett, amelyen 28 kisgazda vett részt. A záróvizsgán **Bikfalvy Ferenc** kerületi fel-ügyelő és báró **Brauneker Antal** helybeli föld-birtokos jelenlétében ment végre. Ünnepléses keretek között. A tanfolyamon **Antal Dániel**, **Bárcs Sándor** és **Templé István** tartottak érté-kes gazdasági előadásokat.

Marosvásárhelyről jelentik: Kitűnő ered-ménnyel zárulnak a vármegye területén tartott gazdasági tanfolyamok. Vasárnap vizsgáltak a bölcsényi gazdák, február 4-én pedig a szász-regei gazdasági tanfolyamot fejezik be ünne-pélyes keretek között. A bölcsényi gazdasági tanfolyamnak, mintegy negyven hallgatója volt. A vizsgákat az Erdélyi Gazdasági Egylet felkérésére **Szász József** bírtokos vezette le. Szakelőadók **Anghy Balázs** igazgató, **Csontos János** bírtokos és **Szász Ferenc** bírtokos, gaz-daköri elnöké. A gazdasági tanfolyam vizsgá-ját a hallgatóság által adott közös ebéd kö-vette.

Teljes felfordulás a szatmári céh-ironton. Sa-ját tud. Részletesen megirtuk, hogy a szatmári munkakamara kirendeltség fellépése következte-ben Szatmáron a céhek megalakítása körül teljes felfordulás uralkodik. A törvényben meghatáro-zott időn belül, január 15-ig, a kisiparos unió ho-lyi csoportja az összes iparos céheket megalaki-totta. Így járt el a magántisztviselők szindikatu-sa is. Ennek ellenére a Munkakamara ezen a hé-ten sorozatos gyűléseket tartott és azokon min-ten foglalkozási ág céhét újból megalakította. A helyzet ezek szerint az, hogy Szatmáron minden szakmának két céhe van, holott a törvény csak egyet engedélyez. A szatmári iparosság és a ma-gántisztviselők most kiváncsian néznek a harc kimenetelére elé, amelyben a felsőbb hatóságok ak-kor mondják ki a döntő szót, amikor az alakulo-tok elismeréséről kell határozni.

163.000 vagon volt Románia múltévi termés-kivitele. Bucurestiből jelentik: A nemzeti gazda-sági miniszterium most tette közzé Románia múlt évi terménykivitelének összefoglaló kimutatását. A kimutatás adatai szerint az ország terményki-vitele az elmúlt évben 163.000 vagon volt. A leg-több román mezőgazdasági termékeket Német-ország, Anglia, Csehszlovákia és Görögország vásárolták.

Az „Osservatore Romano” cikke a barcelonai vörös uralomról

Róma, február hó.

Barcelona felszabadítása után az Osservatore Romano nagy cikkben méltatta a győzelmet. A cikkben többek között a vörös rémuralomról is beszámolt.

„A felszabadított és nemzeti Spanyolország-hoz csatlakozó vértanú katalán fővárosból érkezett hírek között szinte a legelső arról a tábori szentmiséről számolt be, amelyen a katonaságon kívül a polgári lakosság megszámlálhatatlan nagy tömege vett részt.

A hitélet újra szabad a keresztény Európa történelmében példa nélkül álló borzalmas irtóhadjárat után. Ezzel az alkalommal a gondolat áhitattal és megilletődéssel fordul az üldözés áldozatai felé, akik két és fél év alatt, de különösen 1936 július 19., 20. és 21-én vérukkal peccselték meg Krisztus Király iránti hűségüket, pápi, szerzetesi, vagy hitvalló világi mivoltukat.

1936 július 19-én Gorin és Nin szovjetkiküldöttek irányításával 15 ezer kommunista és anarchista négyezer gépkocsin, gépfegyverekkel, kézigépjárművel felszerelve megrohanták Barcelona összes templomait, vallásos intézményeit és szerzetesi házeit. Ezt a napot és a néhány következőt még maguk a köztársaságiak is „pokoli gonoszoknak” nevezték. A székesegyházat megszenteltelenítették és raktárrá alakították át; a többi templomokat lerombolták, felgyújtották, kirabolták (Negrin menekülése után a lakásában rejtékhelyeken is találtak ilyen raboltott egyházi kincseket); a templomok közül nagyon sok építészeti remekmű pusztult így el a rendszeres és teljes rombolás ideje alatt.

Hasonló sors érte az összes egyházi épületeket: szemináriumot, kanonoki lakásokat, iskolákat, szerzetesi házakat, menedékházakat. A rombolás örülete még a hírhedt Frente Popular szélsőséges elemeit is megrendítette. Ami különösen jellemzi ezeket a napoknak a kegyetlenségét, az a papok, szerzetesek, szerzetesnők ellen indított kegyetlen hajtóvadászat. Nagyon sok helyen feldúlták kifosztották még a sírokat is. Valakinek papi ruhája azokban a napokban a halálos ítéletét jelentette. Ezen a három napon többszáz papot mészároltak le. Néhányan sikerült parasztnak, pász-tornak öltözve a közeli hegyek vidékére menekülni, de még a Pireneusok járhatatlan völgyeit is felkutatották.

Az itt dúló anarchia dacára, Barcelona, a több mint egy milliós metropolis, éppen nagyságánál fogva menedéket jelentett a katalán egyházmegye kisebb központjaiban lakó papok számára. De milyen veszedelmes menedék volt ez! Vándorlás házról, házra, hónapokon, éveken keresztül; állandó halálveszedelem és hozzá még a menedékház állandó veszélyeztetése. A leg súlyosabb büntetéseket szabták ki azokra, akik papoknak menedéket adnak. A házkutatások pedig napirenden voltak.

Ebben az időben is — az Egyház történelmének dicsőséges lapjai ezek — a leghihetlenebb eszközöket is felhasználták arra, hogy rejtékhelyeken, magánházakban, pincékben szentmisékre gyűjtsék a híveket és kiszolgáltassák a szentségeket. Ha majd megírják ennek a korszaknak a történetét, nagyon sok vonásban fog egyezni a katalombák és a vértanúaktak korával.

Ha azután valahogy titokban, állandó életveszély között, be is mutathatták a szentmisé-áldozatot, miseruhák nélkül történt, mert ezeket mind elpusztították. Miskönyv sem volt, mert elégették. A kelyhek is mind eltűntek. Azok az üvegpoharak, amelyek ebben az időben kehely gyanánt szolgáltak, beszédes emlékei lesznek ennek a hősi kornak.

Szörnyű üldözés után különösen Bilbao elfoglalása után és a baszk menekültek Barcelona-ba való özönlése idején, a vallás-ellenes magatartás enyhült. Ez azonban egyáltalán nem jelentett szabad vallásyakorlást. Körülményes utánjárások után a katalán kormány megengedte a baszkoknak egy kis kápolna használatát. Ennek a befogadóképessége 200 személy volt.

Ebben az időben is tovább folyt a papok üldözése. Minden indokot és ürügyet felhasználtak erre. Legtöbbször a nemzetiekkel való rokonszenvezés volt az ítélet indoklása. Ugyanakkor a kormány a legképtelenebb hazugságokkal fordult a világ közvéleményéhez és mindenképpen tagadta

a vallásüldözést. Egy baszk tiszt temetésén 1936 július óta először megengedték az egyházi szertartást. Ezt a temetést lefényképezték és milliószámra tejesztették a felvételt állításuk igazolására.

Amikor a barcelonai püspök, Emanuele Iru-rítay Almandoz eltűnt, semmit sem hoztak nyilvánosságra sorsáról. Másfél év után ma sem tudnak róla semmit. Lehet, hogy a felszabadulás után a kiszabadított foglyok között előkerül. Barcelona-ban tartották fogva Aurelio Polanco terueli püspököt is. Az ő sorsáról sem tudnak ma semmit.

Ennek a hősi, vértanúi időnek mindenképpen méltó befejezése lesz, ha a sokat szenvedett nép alkalmazkodik Franco tábornok felhívásához,

Zászlók,

lobogók, miseruha- és zászlóselymek, paszomántok, rojtok stb. legolcsóbb beszerzési forrása

Oberbauer A. Utóda

Magyarország legrégebbi templomberendező és zászlókészítő vállalata

Budapest, IV. Váci-utca 41. sz.

Alapítási év 1863.

Tel. At. 83-3-44.

75 éves cég.

amely így szól: Katalónia Népe! Kérlek benneteket, hogy tartózkodjatok a bosszúállástól azokkal szemben, akik hosszú hónapokon keresztül kínzóttak benneteket. Az igazságszolgáltatást nem szabad összetéveszteni a bosszúállással. A mi győzelmünknek méltónak kell lennie. A megbocsátás és a kegyesség legyen az igazi büntetése hőhéroknak. Egyedül felelősek ugyanis vezetőitek, azonban ők már elmenekültek összelopott prédájukkal!

Világpolitikai arcélek

A „kegyvesztett” Wiedemann

A múlt év nyarán tűnt fel a világpolitikában, amikor Hitler németbirodalmi vezér és kancellár bizalmasaként Londonba utazott, hogy ott a cseh-szlovák kérdés megoldásáról tárgyalásokat folytasson. Pályája majdnem úgy indult, mint Ribbentrop külügyminiszteré, aki snájdig katonatiszt volt, majd a gazdasági életben véghezvitt sikerei után Hitler diplomáciai megbízottja lett. Sűrűn járt tárgyalni a nyugati fővárosokba s végül is a Harmadik Birodalom egyik legfontosabb posztját nyerte el. Wiedemann is diplomáciai megbízattal folytatta, de — nem lett londoni vagy más fővárosban szolgálatot teljesítő nagykövet, hanem sanfranciskói főkonzul. A világsajtó vasárnapi egyik szenzációja volt ez a kinevezés. A lapok nem tudtak mit kezdeni ezzel a hírral. A baloldali sajtó azonban nyomba kisütötte, hogy — Wiedemann kapitány kegyvesztett lett s ezt jelenti a világ másik sarkára való kihelyezése.

Vizsgáljuk meg, valóban kegyvesztettség forog-e fenn Hitler bizalmas megbízottja esetében. Maga az a tény, hogy Hitler minden különösebb ok nélkül visszahívta Killinger eddigi sanfranciskói főkonzult s ugyancsak minden különösebb ok nélkül erre a posztra Wiedemannt nevezte ki. Wiedemann, aki eddig oly becsben állott a kancellárnál s ellene még a beavatottak szerint sem merült fel semmi vádpont, kevéssé elhíhetővé teszi a kegyvesztettségét. Az, hogy a világsajtó na-

gyobbik része értetlenül áll az esemény előtt, ugyancsak arra mutat, hogy a kapitány esetében egészen más mozzanatokot kell keresnünk, mint kegyvesztettséget. Azt már az eddigiekből is láthattuk, hogy Hitler, ha valamelyik hívét félretolta s rendelkezési állományba helyezte, sohasem taszította el magától, hanem mindig környezetében vagy legalább is Berlinben tartotta. Miért kellett volna Wiedemann, aki oly sokat tud, elküldeni egyenesen Amerikába, amely most olyan feszült viszonyban van a Németbirodalommal?

Aki tisztában van a külpolitika legelemibb szabályaival és a diplomáciai ügyesség követelményeivel, az könnyűszerrel rátapinthat a titok nyitjára. Wiedemann kapitány egyáltalán nem lett kegyvesztett, hanem éppen ellenkezőleg a Führer olyan megbízattal látta el, aminőt még Ribbentrop sem kapott annakidején: az ellenséges propagandával megfertőzött Amerika népét kell megdolgoztatni s lecsillapítani. Az, hogy éppen Wiedemann kapitányra esett Hitler választása, nem meglepő. A kapitánynak rokoni és baráti körei vannak az Egyesült Államokban, Sanfranciscohoz éppen sok szál fűzi. Felvetődik a kérdés, miért nem az új német nagykövetté nevezték ki? Két indoka lehetett erre a kancellárnak: egyrészt, — ez a csekélyebb, — az, hogy Dieckhoffot az áthelyezés dezavualná, hiszen kitűnő és ügyes diplomata, másrészt, (ez a fontosabb ok), a két állam között tulajdonképpen a diplomáciai viszony megszakításának tényleges állapota áll fenn s így Németország új nagykövetet nem küldhet Washingtonba. Wiedemann kegyvesztettségéről ezzel kapcsolatban elterjedt hírek pedig egyenesen kedvezőek a kapitány s másodsorban a német ügy számára. Már is hangok hallatszanak, hogy Sanfrancisco részesítse olyan fogadtatásban a „száműzött”, kegyvesztett” és „Hitler szemében maradinak ható” német államférfit, aminőt ez a „szerencsétlen” ember méltán megérdemel.

A beavatottak előtt minden bizonnyal felvetődik a német sakkhúzás ügyessége és a tény, hogy maga valóságában látják: de a tömeg, az amerikai tömeg hamarosan elhiszi és tartósan hisz Wiedemann kegyvesztettségében. Előreláthatóan gyanakvással fogad majd minden olyan kísérletet, amely azt akarná megmagyarázni neki, hogy érzelmeit nem fedik a tények. Wiedemann ebből a szempontból valószínűleg jó terepre érkezik: megdolgozása csak reá vár. A kapitány ügyes ember, ezt már eddig is megmutatta. A német kancelláriából indult el új állomáshelyére, ahol nem most fordul meg először. Mikor a nemzeti-szocialista mozgalom győzött, s előbb Hess, majd Hitler szárnysegéde lett, 1937 novemberében Hitler az Egyesült Államokba küldte hogy próbálja enyhíteni a hangulatot Németország irányában. Amerikai tartózkodása során Rooseveltnél is több ízben fogadta. Wiedemann kitűnően beszél angolul s megnyerő egyénisége. Ma 48 éves. Új megbízása a siker minden reményével kecsegtet.

FRANCIS THOMPSON:

ISTEN BIRODALMA

Körülveszünk világ, te véghetetlen,
Te leshetetlen, téged meglesünk,
Megismerünk világ, te mérhetetlen,
Te sejtethetetlen, téged sejtünk.

Felhők között a hal minek repessz,
A sas minek sűrűgjön a vizen?
Mért vallassuk a csillagokat, egy sem
Beszél terölád, semmit sem izeu.

Nem ott ragyogsz a hűvös csillagokban,
Nem rettennek a bolygó-rendszerek,
Szárnyad verése ablakunkba koppán,
Süket szívünket egyre verded.

Az angyalok dalolnak sátorodban,
Sirdombokat szakít az égi körül,
S ti kőborítottak itten átkozottan,
Mért angyal-arcotok megfeketült.

Csak sirj, ha már nem boldogulsz a bajjal,
S a kínok kinja hosszan fojtogat,
A Lajtortját meglátod, majd az angyal
A Charing-Cross-on látja a dolgot.

Csak sirj, kapkodj a mennybeli lepelbe,
Az éjszakában lelked sirdogáljon,
S meglátod, nem a Genézareten, de
A Temzén lépked Krisztus a dagályon!

HORVATH BELA fordította

Zsebtükör

Irta: Dallos Sándor

Legelőször a címet szeretném megmagyarázni.

Nos, az ember jár-kel a világban, siet, fut, ülékszik, hajszolódik: él s ezenközben ezer apróság történik vele s körülötte. Ezer olyan apróság, amely mellett általában elmegy az ember, mert mit csináljon mást? Nem élünk szemlélődő életet — nincs rá időnk — hát az ember észreveszi ugyan a vele s körülötte történő dolgokat, egy pillanatra meg is nézi őket, de aztán legyint vagy mosolyog rajtuk, meggy tovább a kenyére vagy a régi napi után s elfelejti őket.

Én azt érzem: kár ezeket elfelejteni. Egy-egy villanásnyi időre nagyon jól meglátszik bennük a világ élete s az ember önmaga is. Néha remek fotográfiák ezek, néha éles karikatúrák, néha meg el kell gondolkozni rajtuk. Ugy gondoltam hát, hogy hetenként följegyzem ezeket az apróságokat, amelyeket meglátok s közreadom őket.

Hogy miért „Zsebtükör“ a cím?

Mert az ember, míg följegyzi őket, olyanformán van, mintha hirtelen előkapná a zsebtükörét s megnézné magát benne. Megnézi magát és tudatosítja az élményeit. S lehet, hogy közben egy kicsit igazít az arcán s mondjuk: a lelki frizuráján is egy parányit. Amennyit a villanás megérdemel.

Ezek után elkezdem a mondókámat.

Két szobakutya

Sétálok a parkban, csupa hó minden, jég kemény a tél, egy kis cselédleány keitős pórázon két skót-terriert vezet velem szemben, szaladnak mind a hárman s a cselédleány keservesen sír. Olyan ijedten sír, mintha elveszített volna 1000 leit. Megálltom.

— Mi baj? Miért sír? Elvesztett valamit?

— Dehogy! — és legyint... A Fifi jeget nyelt!

— No és? Majd elolvad benne! Miért kell sírni ezen?

Akkor elbődül.

— Mert tudgyulladást kap a Fifi! Nekem meghagyták otthon, vigyázzak, ne hogy jeget faljanak, mert tudgyulladást kaphatnak, de hát ki tud ilyesmire vigyázni! A Fifi, amíg félrenéztem, jeget falt s ha most beteg lesz, nekem vegem!

— Miért?

Bögött.

— Mert ha ez megdöglik, ennek az árát sonase tudom leszolgálni! Ezek úri kutyák! A Fifinek csak egy kölykéért 1500 leit adtak a multkor! Fajkutyák ezek! Ezek minden reggel zamakót kapnak reggelire, délre paszírozott főzeléket, babot, lencsét, borsót, kelt, frissen darált májjal, délután malátakvét, este krumplipürét! Ezeket mi jüredetés után brillantinnal kenjük!

Megrántotta a pórát és szaladt a kutyákkal körben a fagyos parkban, hogy kimelegedjenek s a jég ne árton a Fifinek. Csak néztem. Olyan volt, mint akit az életéért kerget valami rémület. Olyan furcsák voltak ott a békés parkban: két illatos szobakutya, meg egy rohanó cselédleány. A kutyák menüjét gondoltam el magamban s nem tudtam, bosszankodjam-e vagy nevessek: a kislányom egyéveskori napi étlapját mondta fel az ijedt cselédleány. Pontosan ugyanazt kapott a kislányom egyéves korában: zamakót, paszírozott főzeléket, malátakvét és este krumplipürét.

Csak jüredetés után mi nem használtuk brillantint.

Öszinteség

Ha már a kislányomnál tartok, elmondok róla is egy történetet.

A multkor vendégeink voltak, többek közt a feleségem egy barátja a kislányával, aki körülbelül egynégy éves. Vera az én kislányom, most három éves. Azt mondom neki:

— Menj, játsszál szépen a Pannikával.

Pannika, a barátja lánya s ment Vera felé, de Vera elfordult.

— Nem játszom — mondta.

— Miért?

— Nem szeretem a Pannikát!

Elszégylettük magunkat s az anyósom megfordult Verához.

— Miért nem szereted?

Vera gondolkodott egy kicsit, aztán megvonta a vállát.

— Mert nem szeretem.

S ment játszani egyedül. Persze, megfédük:

— Micsoda ostobaságot beszélt! Ej és gromba vagy! Nem szabad ilyesmit mondan! Mars tervedni a sarokba!

Szóval elintéztük szülői felsőbbsséggel, pedig a gyerekeknek volt alapjában véve igaza: őszinte volt. Nem szeret valakit, mert nem szereti. Puntum. Az az igazság, hogy az ilyesmire nincs magyarázat. Én se tudom, miért nem szeretem azokat, akiket nem szeretek. Egyszerűen: taszít tőlük valami. A megfogható dolgok már csak ebből a taszításból következnek.

És aztán: abban is a gyerekeknek volt igaza, hogy kimondta, ami benne volt. Ez a természetes. Mennyivel rendezebben lehetne élni, ha a felnőttek is őszintén kimondanák az érzéseiket! Egy nap alatt valamennyien tisztában lennénk egymással s huszonnégy óra alatt a legbonyolultabb dolgokban is el lehetne igazodni!

Nevetnem kell rajta, ahogy mi felnőttek „nevelünk“. Azt mondjuk: rendet teremtünk, pedig csak leszoktatjuk őket a természetességről és kiöltjük belőlük az őszinteséget. Olyanokká tesszük őket, mint magunk vagyunk. S magunk?

Talán jobb, ha nem nézünk tükörbe ezúttal.

Szórakozottság

Ez velem történt a napokban. Egy elég hajszás napon. Különböző ez nem is számít, nem igen van különbség a napok között. Az ember léleken folyton rohan.

Nos, színházban voltam a minap, előadás után rohanok a ruhatárba, magamra kapom a kabátomat — este tíz óra, még van dolgom ez, meg ez, meg ez, azon gondolkodom, hogy lehetne mindent úgy elintézni, hogy mondjuk, éjjélre otthon legyenek — közben mellettem egy férfi meg egy nő öltözködik s látom, hogy a férfi kalapja mellett elöl, mint valami cégér, ott maradt a ruhatári szám. Nevetséges így ez az ember, gondolom, oda megyek hozzá s megmondom, mi van vele, de akkor valaki a vállamra csap:

— Szervusz, öregem!

Egy régi ismerős, beszélgetni kezdünk s nekem pillanatok alatt kimegy a fejemből, hogy mit akartam. Vagy öt percig beszélgetünk még hint a kapu előtt is, akkor elválnak, szervusz, szervusz, én szaladok a megállóhoz, hogy el ne

A székely lélek termése — a nagyvilágon

Irta: László Dénes

A székelység az utóbbi időben kezd divatba jönni. Nemcsak nehéz sorsa s küzdelmei miatt, hanem lelki kincsei, szépségei és szellemi értékei, alkotásai révén is, amelyeket kitermel. Ezekre a szépségekre nemcsak a magyar nyelvterületen, hanem mondhatjuk a nagyvilágon is fölfigyelnek.

Sokszor olvastam az elmúlt években, hogy sok kis fenyőt vittek karácsonykor messzeföldekre. A szüztisztá, behavazott székely havasok, őzjarta hegyek apró, örökzöld fenyői árasztották és sugározták szerte a nagyvilágban sok ezer családban a Béke ünnepén a székely hegyek-völgyek illatát, frissességét, szépségét.

Igy jut el a székely lélek termése is a világ asztalára, eljutnak ennek az anyagilag szegény, de lelkében kincses értékű, gazdagságu népnek azok a csodás színű virágai, amelyek elbűvölik a világ népeit, ahová eljutnak. Csaba királyfi népe mindig szegény volt, nem lehetett soha az élet királya, mint legendás őse sem, de lelkében szépséges, királyi nagy álmok születtek s ezeket igyekezett valóságga formálni.

A Hargita tövében élő székely nép, amely a belőle kibocsátott erőteljes rajokkal ma egyenlőtlenül, az őszmagyarságnak, a magyar fajnak egy külön arca, gazdag színű árnyalata: a magyar tengernek csillogó tengerszeme. A székely hegyek világában lévő Szent Anna-tó a kicsinyített tenger, a tenger kicsibe s a nagy óceánra emlékeztet; úgy tükrözi, a székely nép is elzartan a magyar életet a keleti végeken. A geológusok hite azt tartja, hogy a tengerszemnek titokzatos kapcsolata van a tengerrel a hegyek ezivén, belséjén keresztül: mikor lenn a nagy óceán habrog, hullámoz, fenn a hegyek közé zárt kis tengerem tükrén is finom remegés fut végig: meg-

szalasszam az autóbust s egyszerre látom, hogy a ruhatári férfi és nő ugyancsak ott állnak és várnak. Abban a pillanatban eszembe jut, hogy a férfit elfelejtettem figyelmeztetni a toaletthibájára s anélkül, hogy körülnéznék, odalépek hozzá:

— A szám ott maradt a kalapja mellett.

Rám néz.

— Mi az?

— A ruhatári szám — magyarázom. Sziveséget akarok tenni.

A férfi leveszi a kalapját, megnézi s akkor látom, hogy a szám már nincs a kalapja mellett. Közben bizonyosan levette már, maga is észre vette, vagy valaki figyelmeztette rá. Hát egy pillanatra bámuljuk a kalapot, iszonyu zavarba jövök s dadogva hátrállok:

— Bocsnát...

A férfi úgy néz utánam, hogy látszik, nem tudja: bolond vagyok vagy őt akarom bolonddá tenni. Először dühös, aztán elneveti magát.

— De ilyet!

Fejébe csapja a kalapot, mosolyog, megérkezik az autóbust, felszállnak, én zavaromban lemaradok s azon gondolkodom: mi volt ez? S végre megállapítom, hogy semmi. Szórakozottság, elfogultság: egyszerűen folytattam a bennem elindult, de a beszélgetés miatt megszakadt cselekvést anélkül, hogy megnéztem volna, szükség van-e még rá. S egyszerre nevetni kezdek. Nem magamon nevetek, a másikon. Hogyne: az már egy bevégzett cselekvésről nem tudta, hogy megtette-e. Levette a kalapját, mikor szólottam neki.

éri a tenger életének mozdulását. A székely is bár a magyarságtól területileg távol esik, de a lelke mozdulása, nyelve, sorsa, vére, öröme, sírása egy vele. Természetesen lelke termése egy elsősorban az őszmagyarságnak gazdagodás, de egyúttal az egész emberiségnek is. A székely nép, a magyarság kis tengerszeme külsőleg külön szépségű arc, külön csodáju magyar világ, mely csodálatos szépségeket szállit, mutat föl, nemcsak a magyarságnak, hanem az egész világnak.

A székelység lelki értékeit, gazdag kulturáját mutatják évszázados intézményei, amelyek keretében virázó műveltség fejlődött. Külföldi tudósok, ha elvetődnek a Székelyföldre és járják városait és falvait, őszinte elismeréssel adóznak a kultúrának s művészetnek azokért az alkotásaiért, amelyeket látnak és amelyeket annyi erőfeszítéssel hívott életre a székelység. Egyik évben pl. tanuja voltam annak, amit néhány híres külföldi tudós sok falusi szép székelykapu látása után még nagyobb bámulattal állott meg a székely stílusú Székely Nemzeti Múzeum épülete előtt és nem győztek gyönyörködni a benne felhalmozott értékekben!

— Egy nép nagyságát, értékét a belőle kiemelkedő, kimagasló nagy szellemek mutatják! A székely népből a multban is több messze világitó szellem sarjadt ki, a jelenben is sokat tud fölmutatni.

Régen is voltak e népnek lelki nagyjai, nagy-hírű emberei. Kőrösi Csoma Sándor, a tibeti nyelv szótárának megalkotója, a lánglelkű tudós utazó emléke nemcsak az angol nép tisztelőiben áll, hanem ismeri az egész világ. Apácai Cséri János, a nyugati kulturát átgurta magyar lelkén s hazahozta népének, fajtájának. Zágóni Mikos Kelemen híres Törökországi Levelei, nemcsak a mi lelkünket simogatják és melegengetik, hanem idegenek is bizonyára szívesen olvasták azokat, mert örök emberi érzések és egyetemes keresztény gondolatok csodálatos kincsestára a székely humor napsugarával megszépítve és átszöve. Régi híres székely papok, nemcsak a népi, hanem az egyetemes kultúrának is hódol-

A bucarestii magyarság társadalmi megszervezkedése

Bucuresti, január hó.

A napokban az egyik nagyváradi lap nyilatkozatát közölt Veress Ferenc dr. volt egyetemi tanártól a bucaresti magyarság megszervezkedésének kérdéséről, s az érdemes orvosprofesszornak arról a társadalomszervező kísérletéről, amely mintegy másfél évvel ezelőtt meghiusult.

Az ügyet nem tenné ez az indulatos hangú nyilatkozat időszerűvé, ha az egyébként higgadt idős úr kijelentései nem tartalmaznának éles támadásokat, egyrészt a keresztény gondolat, másrészt pedig a fővárosi magyar társadalom vezető férfiai ellen, akik hónapok óta munkálkodnak a bucaresti Székely Társaság megszervezésén és az állam által való elismertetésén.

Ezért szükségesnek találjuk röviden elbeszélni Veress professzor kudarcának történetét.

A bucaresti magyar társadalom annak idején, — valami három évvel ezelőtt, — őszintén örült Veress professzor Bucarestbe költözésének. Mindenki úgy érezte, hogy a neves orvosban, aki szép közéleti tevékenységre is pillanthat vissza, olyan tekintélyes férfiúra tettünk szert, aki alkalmas lesz arra, hogy a vezért nélkülöző bucaresti magyar társadalom élére álljon s a már több ízben meghiusult szervező munkát megfelelő célkitűzéssel kézbevegye és irányítsa.

Bizalommal tömörültek tehát köréje az értelmiségi osztály ama vezető tényezői, akik a főváros magyar társadalmi életének számos mozgalmában résztvettek már s így értékes tapasztalatokkal lehettek a szervezési munkát lelkesedéssel és bizakodással vállaló professzor segítségére.

Meg is alakult egy szűkebb előkészítő bizottság, amely, mint Veress professzor nyilatkozata helyesen jegyzi meg, rendezett néhány társasvacsorát, amelyeken nagy erővel nyilatkozott meg a társadalmi tömörülés óhajja.

De egyuttal kifejezésre jutott az is, hogy ki ki hogyan képzei ezt a tömörülést. S családostan kellett látnunk egy ilyen társasvacsora alkalmával, hogy Veress professzor elgondolásai tévesek. Őt ugyanis nem annyira a szétszórt magyar tömegek érdekelték, hanem kizárólag az úgynevezett elit társadalom, amelynek számára urikaszinót akart létesíteni. Ez azonban még nem lett volna baj, hiszen végeredményben ennek is megvan a létjogosultsága. De Veress professzor a tervezett kaszinóban össze akarta boronálni a Bucarestiben élő keresztény magyar értelmiségi osztályt a zsidó

entellektüellekkel, helyesebben a csoportosítandó magyar tanultembereket be akarta vonni a bucaresti magyarajkú zsidóság társaskörébe, az Union-Clubba, amelynek tiszta zsidó jellege akkoriban, a keresztény eszme félelmetes megerősödése és előretörése következtében, maguknak a zsidóknak is kezdett kényelmetlenné válni s azért szívesen vették volna a keresztény magyarok bevonulását a nagytekintélyű Veress professzor vezetése alatt.

A keresztény magyarság vezetőembereit azonban nem csábították az „Union-Club” gyönyörű helyiségei, berendezett termei és parkirozott nyári kerthelyiségei. Nem voltak hajlandók feláldozni a keresztény társadalom addig megőrzött különállóságát, még annak ellenében sem, hogy az Union-Club tiszta zsidó vezetősége hajlandó volt néhány tisztséget átengedni a csatlakozó keresztényeknek néhány gutgesinnt képviselőjének.

Nagy élénkséggel folytak a tárgyalások. Ezek során Veress professzor kijelentette, hogy a keresztény alapon való szervezkedésben nem vehet részt. S ezzel meg is pecsételte kezdményezése sorát. Legszűkebb baráti körén kívül mindenki elpártolt tőle s összeomlott vállalkozásának romjain kifejezetten keresztény szellemben egy új, példátlan lendületű és sikerű akció indult meg az egész bucaresti magyarságot tömöríteni kívánó Székely Társaság létesítésére.

A „Székely Társaság” elnökségének nyilatkozata

Ezek előrebocsátása után közöljük itt a megalakulásban lévő Székely Társaság elnökének, Zsigmond Józsefnek és ügyvezető alelnökének Papp Béla dr.-nak alábbi nyilatkozatát.

„Veress Ferenc dr. professzornak a Nagyváradon megjelenő Szabadság című lap egyik januári számában közölt kijelentéseivel kapcsolatban a következőket kell leszögeznünk:

1. Az Union-Club, amelybe a professzor úr a bucaresti magyarságot tömöríteni óhajtott, a Bucarestiben élő erdélyi zsidóság reprezentatív intézménye. Ez sem célkitűzéseinél fogva, sem pedig ama szellemiség miatt, amely belső életében kifejezésre jut, nem alkalmas arra, hogy népünknek egyesülési kerületül szolgáljon.

2. Éppen azért a professzor ural és néhány barátjával ellentétben mi saját erőnkől, áldozatok vállalásával, a magyar népi gondolat

zói, faklyavivői voltak.

Ma napjainkban is sok nagy lélek terem a Hargita alatti kicsi székely házakban. Sok művész, költő, festő, szobrász, építész járja Nyugat metropolisait s e nép elszigeteltsége, a szűkös anyagi viszonyok az oka, hogy oly kevés jut közülük világhírnévre. Zeniális tudósokban sincs hiány. A múlt évben elhunyt Bitay Árpád csodálatos zeneijének, kolosszális memóriájának híre messze eljutott, de ha történetesen nem székelynek születik, világosodaszámba, ritkaságként emlegetnék. Székely volt Puskás Tivadar, a lángeszű mérnök, akinek sok érdeme van a rádió ősenek, a telefon hirtmondónak megalkotásánál. A Nobel-díjas Szent-Györgyi Albert professzor is székely eredetű.

A székely népek nemcsak nagyjai alkotnak értékeket és mutatják meg szépségeit az emberiségnek, hanem — ugyszólván — az egész nép lelke kincses értékű. Sok szépséget, értékes alkotást termel ki maga a néplelek is. A székely bükkös rengetegek elmélyedő melankoliája, titokzatosága, a régi várromok gazdag romantikája, a Gyilkos-tónak és környékének „époszi” nagyszerűsége, páratlan szépsége, a Szent Anna-tó feneketlen kék mélysége, az örökzöld fenyvesek légioi, a havasi gyopár harmatos fehérsége, a vadvízek zúgása, a székely tulipán, a Hadak utjának csillagai mind-mind ihletik a nép lelkét s termi a páratlan meséket, a könnyeselményű balladákat, székely nótákat, ősszépségű zenét és dűsfakadású szépségeket.

Régen az elszigetelt nép lelki kincsei, gazdag színei nem juthattak el a világ ismeretéhez. Korunk találmányai — rádió, film, repülőgép — nemcsak a népeket, hanem világrészeket hoz közelebb egymáshoz s hoz és visz hírt a népek lelki terméséről.

A világhírű székely balladák Kodály háromnyelvű interpretálásában járnak már évek óta nemcsak Európát, hanem Amerikát is és különös szépségű zenéjük s eszmei tartalmuk gyönyörködteti a világot. A „Székely fonó”-ban, a székely társadalmi élet egyik alakulata, szokása

van színesen megörökítve. Bizonyosan szívesen hallgatják a rádióban és mindenütt, ahol megszólal és fölhangzik Bartók: „Este a székelyeknél” című lelketfogó kis zenedarabja, amelyben a pástortűz fénye messzevilágít és a székely pástortűz a távolba sir... Festők és szobrászok hordozzák meg a világ szeme és lelke előtt a feledhetetlen székely tájakat, a székely élet értelmét, nagyobb iramot, több hősiességet sugárzó alakjait. Bethlen Mária grófnő a székely nép művészet termékeivel külföldön nemcsak szimpóziumokat, hanem anyagi sikereket is ért el. Székely írók műveit fordítják idegen nyelvekre. Így Nyírő József, Tamási Áron novelláit, regéit, nyelvi — sőt, egyet-kettőt filmre is vesznek. Az „Úz Bence” film a székely havasok friss üzenetét, gazdag, kacagató humorát viszi messze. A „Jézusfaragó ember” — ha sikerül a terv és filmre kerül, — a gyermeklelkű nép csodálatos életét fogja megmutatni, amely élet tele van óriási erőfeszítésekkel, hősiességgel, idegfeeszítő munkával s mégis olyan szegény, hogy csak „letenne telik”. Am, ez az isteni segítség, égi erő teszi gazdaggá, csodálatossá, mert nem torpan meg, nem omlik össze, hanem győzedelmesen megy tovább!

A fiúszertűvel elsoroltak mutatják a székely lélek gazdagságát s ennek a gazdagságnak természetét: mint jut el a világ asztalára, mint kezd az egyetemes emberi termés gazdagító része lenni. Látjuk azt, hogy a székely nép szegénysége, gigászi küzdelmei az étellel a megélhetésért, a kenyérért, nem tudják lelkében elhervasztani a szépség „csipkerózsikáját”. Nemcsak a kertekben termeli a piros tulipánt, nemcsak a Hargitán nyílik a fehér gyopár, nemcsak az ablakokból intteget a muskátli-virág, hanem lelke talajából is csodás szépségű s illatu virágokat küld a világ ablakaiba. Lelkileg dús gazdag nép. A mesebeli kincsek a hegyekből lélekkincsekké változtak, amelyeket ez a maroknyi nép hősiességgel osztogat a világnak s a nép lelke szépségéről, hogy föléje hajló jószág, visszhang támadjon a világ szívében!

Ne féljen a gripptől

Egész Európában grippe-járvány fordul elő, nem kimél egyetlen országot, a mienket sem. Ön is hajlamos e veszélyes betegségre.

Kétségbeesnie ennek dacára nem szabad, hiszen létezik Algocratine, ez a jó és biztos szer nátha és a grippe minden más kísérő baja ellen.

Algocratine
minden gyógyszertárban és drogériában

s a keresztény erkölcs és szellemiség jegyében létrehoztuk a Bucaresti Székely Társaságot, társadalmi és közművelődési feladatok betöltésére.

3. Az említett nyilatkozat több mint 80 bucaresti magyar orvosról beszél, akiket a professzor úr szintén az Union-Club keretében szándékozott megszervezni. Ezzel szemben az igazság az, hogy a bucaresti magyar orvosok száma mindössze nyolc.

4. Bizonyos, hogy — ha majd a hatóságok jóváhagyják alapszabályainkat — nem előkelő klubszalonokban fogjuk megkezdeni munkánkat. De a testvéri szellem és a népi eszme hatalmas erejével OTTHONT fogunk varázsolni magunknak, ahol a magyar munkás, iparos, hivatalnok, orvos és ügyvéd egyformán otthonra és testvérré talál.

5. Végül ne vegye rossz néven tőlünk, ha azt hisszük, hogy mi magunk, saját erőnkől is képesek vagyunk előteremtteni szükségleteinket.

Még csak annyit fűzünk a Székely Társaság nevében hozzánk küldött nyilatkozathoz, hogy Veress professzor úr nyilatkozata egy olyan másfél év előtti társadalmi vitára vonatkozik, amit már akkor halcan és végleg elintézték. A professzor úr késői nyilatkozata annál érthetlenebb, mert időközben az esemény teljesen azok felfogását igazolták, akik szervezkedést csak keresztény alapon tudták elképzelni.

Minden mástól eltekintve: az új romániai kormányzati rendszer is csak a keresztény magyar társadalomnak ad lehetőséget új közületek megszervezésére. Most, hogy a megalakulóban lévő Székely Társaság vezetőemberei különböző hatóságoknál közbenjárnak az alapszabályok elismertetése érdekében, mindenütt ezt a kérdést teszik fel nekik: „Vannak-e önök között zsidók”.

Mert ebben az esetben reménytelen volna az ügy.

Ez, úgy hisszük, eléggé megvilágítja a helyzetet s a tévedést, amelynek Veress professzor Bucarestiben mindjárt első közéleti szerepvállalásakor áldozatul esett. (j. b.)

KÉRDÉS

Én rád gondolok s te nem vagy velem.
Te nem gondolsz rám — s én veled vagyok.
Kettőnk közül találd ki kedvesem
kinek magánya mélyebb — és nagyobb.

HORVÁTH IMRE

IRODALMI JEGYZETEK

Dr György Lajos új könyve

Minden vonatkozásban érdekes és értékes könyv jelent meg karácsony előtt a K. M. Egyetemi Nyomda kiadásában. Szerzője dr György Lajos, a kolozsvári főiskolások tudós tanulmányi igazgatója, a magyar szellemtörténeti kutatás egyik legképzettebb munkása. A könyv címe „Világjáró anekdoták” s előre megállapítható, hogy dr György Lajos anekdotagyűjteménye az eddig magyar nyelven megjelent mintegy 300 anekdotás könyvtől nemcsak kiállításban különbözik, hanem főleg abban, hogy a kritikailag felülvizsgált szövegeket tudományos módszerrel fogalmazott magyarázó jegyzetek követik. Ezek a kísérő sorok, hála a szerző fölmérhetetlen szak-tudásának és világirodalmijáratosságának, utalnak az anekdoták évszázados, sőt évezredek vándorútjára, megemlítik az anekdota fontosabb magyar és világirodalmi feldolgozásait, rámutatnak a néphagyományokkal való eleven összefüggésekre s a tárgykör világnézetű tartalmának szemléltetésére törekednek.

Dr György Lajos könyvében minden dicséret szót megérdemlő gondos tudományos módszerrel szerkesztett szellemtörténeti művet kapott a művelt olvasó kezébe. Az emberi kedély halhatatlan tárgyainak örök hullámzását érezzük e könyvből s egyben meggyőződhetünk a magyar néplelek kapcsolatainak nagy távlatokba nyúló elágazódásáról is.

„Alig pár évtizede, hogy az anekdota szövevényes multját, nem is sejtett külső és belső gazdag életét a tudós szem vizsgálja, bámulatos művelődéstörténeti színvagyületre nyitja ki a művelt olvasó szemét. Megtudjuk ilyenkor, hogy legmagyarabbnak vélt élceink milyen hosszú és tekervényes vándorút után kerültek népünk ajkára s a multat kutató tudós szem meglátja, majd másokkal is megnézi a forrásokat, amelyek hol távol Keleten, hol Nyugaton és Délen ontották a legkülönbözőbb természetű anekdotamotívumokat. Dr György Lajos, aki a vándor-anekdoták legrészletesebben ismerője a magyar nyelvterületen, nem sajnálta a fáradságot és igen élvezetes, mindvégig szigorú tudományos módszerrel, bemutatta, hogy miként kerültek magyar nyelvterületre Naszreddin, Eulenspiegel, Gouella, Azlotto, Poggio, Bebel Henrik élcei és anekdotái.

A könyv 200 válogatott anekdotát tartalmaz. Ezek a sokszor ezer, sőt kétezer éves anekdoták többnyire olyanok, amelyek az idő és a hely óriási messzeségeiben mindig egyformán ismeretesek voltak s ma is eleven részei az egyetemes népi köztudatnak. Megtudja belőlük az olvasó, hogy a jelentéktelennek gondolt anekdota is bizonyossága lehet annak a lelki közösségnek, melybe a nyugati műveltség elmúlt évtizedeiben a magyarság mindig cselekvőleg kapcsolódott bele. Népünk szellemi frissességének a bizonyítéka ez s egyben beigazolódik itt is az, amit szellemi életünk más hagyományosportjáról tudunk: „a nyugati kultúrközösségben a mi területünk az a végső határ, ameddig az anekdota egyetemes vándorútja még kiterjeszkedik. Ez a magyarság lelki világának a legnagyobb és legműveltebb népe-kével egybeforrado szellemi közösségét bizonyítja”. Hálásak lehetünk dr György Lajosnak ezért a szép kiállítású és gazdag tartalmú könyvéért, amely a nagy tudós eddig megjelent ilyen természetű művei közül kétségtelenül a legértékesebb.

Mauriac

A francia kritika a legnagyobb elismerés hangján ír Mauriac új regényéről. (Les Chemins de la Mer. = A tenger utjai Grasset. (Paris). Háborúelőtti dráma, „dalban elbeszélve”, mert valóban ebben a könyvben Mauriac, a költő, két versenyre Mauriac-kal, a szenvedélyektől gyötört emberek regényírójával. A regény cselekménye abban az időben játszódik le, amikor, sokak általános véleménye szerint, mindennél kisebb probléma volt a pénz. Ezzel a feltétellel szemben Mauriac könyvéből megrázó erővel dühöng fel a pénz mindent elcsópró szenvedélye, amelynek mooskában a Révoulu család fetreng. Soha eddig Mauriacnak nem sikerült jobban megmutatni csodálatos ábrázoló művészetét, mint ebben a művében. A regényírás mesterségében való jártasságát bizonyítja az a nagyvezető első fejezet, amelynek drámaisága elindítja s mindvégig feszültségben és művészi eszközökkel vezetett lüktetésben tartja az eseményeket. Az előre nem látott esemény, vágyak és elgondolások bevallására készítet embereket és embereportokat. Ebből a lélektani momentumból kiindulva vezet végig Mauriac az olvasót a nagyzerűen felépített

regény szövevényes cselekményén keresztül, hogy végzetül levonhassa a következtetést „A legtöbb ember élete kihalt ut és nem vezet semmire. De sokan tudják már gyermekkoruk óta, hogy egy ismeretlen tenger felé mennek. A keserű szél megcsapja arcukat; a só íze már ajkukon érzik, midőn az utolsó homokbuckát is áthajadva, szembeönti őket a végtelen szenvedély habja és homokja. Csak két ut van aztán: vagy elmerülni benne, vagy visszafordulni.”

A „Les Chemins de la Mer” hősei csaknem mindnyájan elvesznek a „tengerben”, de mauriac-i szilárd életszemlélet nem hagyja az olvasót a sivár kilátástalanság lehangoló érzésével a lelkeben, mert a regény két fiatal hőse visszafordul a „tengerpartról”, hogy elinduljon a minden nehéz problémák biztos megoldást nyújtó hit tisztasága felé.

Heszke Béla.

MADARAK

A padon csendben könyvet olvasok, mint akinek nincs fontos dolga sok. Fent berregnek a büszke gépsasok.

Elnézem őket: szállnak, mindig szállnak szent terenyér Istennek s a halálnak és összetörnek, ha egyszer megállnak.

Az égbolt kék. A gépszárny mind fehér imádsággként száll lassan fölfelé s ha összetört is, egyszer majd felér...

KINIZSI ANDOR

Hönyvismectetés

Holubák Károly: Egy volt négyes honvédtizedes élményei

A háborus könyveknek, a hadifogolyregényeknek valamikor nagy divatja volt. Sok ilyen témájú könyv is jelent meg s nem egy európai sikert, nevet, sőt kis vagyont jelentett a szerző-jének. Nemrégiben ismét elhagyta a nyomdát egy háborus időről, hadifogság szenvedéseiről beszámoló vaskos kötet, ami amellet, hogy a világháboru kitörésétől a forradalmak lezajlásáig terjedő időket öleli fel, azért is érdeklődésre tarthat számot, mert a könyv minden szereplője élő ember, sőt, Bihar megyében s az ország más vidékein is ismert név.

Az új háborus könyvet Holubák Károly nagyváradi vaskereskedő írta, aki mint a híres 4-es honvédek tizedese küzdött végig a világháborút és a szibériai hadifogságot is végigszel-vette, sőt sikerült onnan megszöknie s a kirgiz-zek között menekült haza. Később résztvett a Dobó-pergőtüzében és szemlélője volt a forradalomnak is.

A 206 oldalas kötet írója nem vértől író. Vannak a könyvnek gyengeségei, de vannak érdekes, erővel megírt részletei is. Legnagyobb érdeme az, hogy nem akar írói babérokat: meglepő-szik a naplószerű, hűséges, pontos és épp ezért mindig érdekes beszámolóval. Ezt a könyvet nemcsak azok olvashatják érdeklődéssel, akik maguk is átéltek a háboru borzalmait, de azok is, akiknek hozzátartozói szenvedtek a front poklaiban.

A csinos kiállítású kötetet a nagyváradi Szigligeti Társaság adta ki és a szerzőnél kapható.

KERESZTREJTVÉNY

5. (346.) szám.

1												
		12				15	14					
15	16					17						18
19						20						21
22						25						24
						25						27
28	29					30						31
						34	35					36
												37
												38
												39
												40
												41
												42
												43
												44
												45
												46
												47
												48
												49
												50
												51
												52
												53
												54
												55
												56
												57
												58
												59
												60
												61

Megfejtendő: Vizsz. 1., 15., 19., 20., 61. Füg.: 1., 5., 10., 24., 52. Megfejtési határidő: február 16.

Vizszintes sorok:

1 Bánk bán felesége. 6 Sok városi lakás ilyen. 12 Viseza: a Tisza mellékvize. 13 Enekhang. 15 Arak kir. cím. 17 A Nap delelője. 18 Betű kiejtve, ford. 19 Kikötő része, névelővel. 20 Afganisztan fővárosa. 21 Romulus és Remus anyja. 22 Palackot zár. 23 Hevesmegyei község. 24 Iróeszköz. 26 Rag. 27 Pakera való. 28 Egyforma betűk. 30 Udváriassági szó. 33 Ajkprositó. 34 Francia író (1844—1924). 38 Mezei vad (ford.) 39 Vastag útdér. 40 Gól mássalhangzó. 42 Küzdőtér. 43 Fizikai mer-tekegyeség. 45 Olasz város. 47 Kötőszó. 48 Gyerekes felfogás. 50 Régi súlymérték. 51 Didereg. 53 Latin üdvözlés. 54 Latin költőszó. 55 Országbíró, eke-zettel. 56 Kötelesség. 57 Van ilyen kérdés is. 59 Enyém, olaszul. 60 Mennyek letene. 61 Spanyol író (1580—639.)

Függőleges sorok:

1 Kövezett műt. 2 Orosz tó. 3 V-vél a Nilus állatja. 4 Felszin. 5 Latin prepozíció. 6 Viseza: csere színönimája. 7 Kisebb. latinul. 8 És ő, franciául. 9 Bibliái alak. 10 Görög prepozíció. 11 Eszményi. 14 Calderon-dráma. 16 Ausztráliai fo-

tómadár. 18 Bátoratlan a fellépésben. 20 Földalati vezeték. 21 Viseza: gyermek-csemege. 24 A Zagyva mellékvize. 25 Szám. 29 Francia író. 30 Vizesedény. 31 Német szín. 32 Arc része. 35 Állat. 36 Visezás helyzet. 37 Görög betű, ford. 38 Francia csillagász (1749—827). 41 Francia drámaíró (1859—99). 44 Nyitramegyei község. 46 Iparos. 48 Mélypont (d = 1). 49 Kocsma része. 51 Író. 52 Francia regényíró (1840—). 53 Férfinév. 55 Rag. 57 Személyes névmás. 58 Keleti uralkodó, fon.

3. sz. keresztrejtvényünk helyes megfejtése:

Vizsz. 23. Dűledező. 25. Emeletes. 53. Tilolász. 74. Kalabári. Füg. 7. Kövölet. 9. Velebit. 33. Pakolás. 35. Jokaste.

Helyesen megfejtették: Derzsy Zoltán, Deák Györgyné, Lukács Lajos, Pribék Imréné, Ferenczy József, Csibi Lenke, Kias Lajos, Rigó Mária, Farkas János, Zakariás Miklósné, Dombrády Gyula, Roosz Márton, Thiesz Rezső, Bieber Béla, Lázár Béla, Miklós Gergely, Szabó Józsefné.

A jutalomkönyvet a sorsolásnál Miklós Gergely nyerte. Elküldöttük.

Látogatás Szabó Istvánnál, a bucaresti Magyar Társulat nagybeteg elnökénél

— A lemondó elnök hagyatkozása —

Bucuresti, február hó.

Szabó bácsi, a nagymúltú bucaresti Magyar Társulat elnöke, aki hosszú idő óta vezeti ezt a ma mintegy harminc milliós vagyonnal, szép székházzal rendelkező egyesületet, nagy beteg.

Már több mint egy esztendővel ezelőtt ágynak esett s azóta súlyos benuulások kötik fekhelyéhez. Hét orvos is kezelte már, időnként el is értek annyit, hogy a hatvannyolc éves, kemény akaratú székely ember kisebb séfákat tehetett a házban s az udvaron. De már egy éve nem járt a városban s nem jelenhetett meg a társulat csütörtök és vasárnapesti köri estjein, amelyeken Bucuresti háborúelőtti, ma már erősen megfogyatkozott számu, öreg magyar iparosai gyűlnek össze s egy év óta nem elnököl az egyesület választmányának ülésén, ahol az ő szava mindig irányadó, tekintélye döntő volt két évtizeden át.

Meg is látszik a társulat életén az ő személyes intézkedéseinek hiánya. A vezetőség ingadozó elhatározásaiban; erős ellenzék kezd firtatni a vagyonekezelés kérdéseit; a szellem se olyan kihangsúlyozottan magyar, mint ahogy ezt Szabó István elnök mindig megkívánta; ügyetlenkedések fordulnak elő, így legutóbb nem sikerült a vezetőségnek engedélyt kapnia a „Templom egere” című, célzatossággal ép-penséggel nem vádolható vígjáték előadására s emiatt bizonyos fejvesztettség következett be s mozgalom indult meg aziránt, hogy az egyesület nevét a legközelebbi közgyűlésen „Amicitia”-ra változtassák át.

Vajjon mit szól mindezekhez Szabó bácsi?

Meglátogattuk Str. Făinarilor-utcai lakásán. Saját háza ez; majdnem ötven esztendő munkájának gyümölcse. Az udvaron faraktár, amelyet másfélévvel ezelőtt adott át a fiatalabb magyar nemzedék egyik ismert tagjának, Kőpe Ferencnek. Most ő mérí a fát az Oborpiac-környéki kisembereknek kétszáz, száz, huszonöt kilónként, ahogy Szabó bácsi majdnem egy félévszázadon át mérte.

A hosszú, több lakásos épület leghátsó részében, az udvar mélyén lakik a háziúr. Ugy, ahogy ezt a takarékos, dolgozó emberek, helyes előrelátással, öregkoruk biztosítása céljából megvalósítják és elrendezik. A hátsó lakásban meghúzódnak ők s az első lakások jövedelméből megélik.

Szabó bácsi kettős ágy egyik felében, félig felöltözött, magasra támasztott párnákon fekszik. Az ágy másik fele, az asszonyé, üres öt év óta már.

— Hogy érzi magát, Szabó bácsi?

— Sehogy sem. Nem mennek velem sem mire se az orvosok. Pedig szerettem volna még elmenni a társulat ezévi közgyűlését előkészítő választmányi ülésre, ami a napokban lesz. Hogy személyesen köszönjek le az elnöki tisztségről. Mert ha az ember nem látja a szemével a dolgokat, akkor nem tudja kötelességét teljesíteni.

Lassú kézzel végigsímitotta mellén pihenő szakállját, amely hosszabb és őszöbb lett betegsége alatt. Nagy fájdalom ez: át kell adni a helyet. Szabó bácsinak rossz sejtelmek vannak, pedig szívós szervezete reményt ad még a felgyógyulásra. És lemondó, keserű megjegyzései az elmúlás szomorú hangulatával töltötték meg a szobát.

— Nincsen ez jól berendezve. — mondotta. — Az ember tanul, dolgozik, gyűjt, tapasztal. S mikor már igazán érti az életet s nyugodtan élvezhetné munkája gyümölcsét, akkor tehetetlenné válik. S aztán menni kell.

— Ó, dehogyan, Szabó bácsi. Még sok szép nap következik.

Az öregember felsóhajtott.

— Már elmúltak. De nem zúgolodom: jó időket töltöttem. Különösen a háború előtt jó világ volt erre, Bucurestiben.

Megkértem, beszéljen a régi időről.

— Hogy került ide, Szabó bácsi?

Szívesen emlékezett:

— Engem a házasságom hozott Bucurestibe. Udvarhelyi vagyok, ott végeztem négy gimnáziumot. S tizenhétéves siheder voltam, mikor Brassóban megismerkedtem boldogult feleségemmel, aki látogatásban járt ott, Bucurestiből. S hogy visszament Romániába, leve-

ISTEN MUNKÁSA VAGYOK

Isten virágos kertjében
munkás vagyok.
Lelkem tarsolyából kicsi
szívekbe hintek hit-magot.

A templom áhitat-szelid
csöndje velem.
A föld egyszerű fiának
szíves imáját rebegem.

Elkisérem föld-anyánknak
por-gyermekeit
akác lombos temetőbe,
ha bevégezte életét.

Olykor a kedv áldó csókját
ha elnyerem;
nyugtalan vágy sodor, hevít:
vers-írásra adom fejem.

Isten kertjében szeretett
munkás vagyok.
Hátaltem dobog szívem,
mert munkásának fogadtott.

SARKA LAJOS

lezni kezdtünk. Mindenáron ki akartam jönni utána, azért tizennyolc éves fővel önként jelentkeztem katonának. A fogarasi állami mentefalton s hogy kitöltöttem egy évet, nagynehezen, miniszteri engedélyre, megkaptam az útlevelemet. Egyenesen Bucurestibe jöttem. Egy szót sem tudtam románul, alig tudtam szállást kapni, miután megérkeztem a pályaudvarra. Másnap már ellátogattam a feleségemékhöz. A sógoromnál lakott. — aki már negyvenöt éve nem él. — kint a Tei-negyedben, amit akkoriban kezdtek parcellázni. Itt-ott emelkedett csak egy-egy kis ház nagy búzatáblák között. Erősen kiterjedt, sokat fejlődött azóta Bucuresti.

— S milyen volt az élet?

— Jó dolgunk volt. Megvolt a kereseti lehetőség s a románság türelmes volt irántunk. Sohase volt semmi bajunk, hagytak bármivel foglalkozni minket, pedig akkor még idegen honosok voltunk.

Kis gondolkozás után hozzátette:

— Azazhogyan egy eset mégis történt. Azt is a diákság csinálta, mert az ifjuság már akkor mozgolódni kezdett. Volt akkoriban egy magyar dal- és műkedvelő-egylet, amelynek Tóth Jenő volt az elnöke, ma is él. Az egyesület, ha jól emlékszem, 1905-ben, nyári ünnepélyt rendezett, kint a Tei-ben, egy kerthelyiségben. Egyszer csak megjelentek a diákok és követelték az egyleti zászlót. Arannyal hímzett, piros-kék-selyemzászló volt, amit, előresejtve a diák-

támadást, — idejében elrejtettek Tóth Jenő lakásán. De a diákok elmentek oda, az elnök feleségével kiadatták a zászlót és elégették a Mihai Viteazul-szobor előtt. Másnap felmentünk panaszra a rendőrprefektushoz, aki nagyon barátságosan fogadott bennünket. Minnyárt megkérdezte: „Mibe került az a zászló?” „Háromszázötven leibe” — feleltük. „Na, itt van hétszáz lei!” — mondta a prefektus és mi a pénzéből még díszesebb zászlót csináltattunk a dalegyletnek.

Megint elmerengett Szabó bácsi ezeken a régi dolgokon, majd így folytatta:

— Ferenc József király fogadtatásánál már ezzel az új zászlóval jelent meg az egylet... Az szép fogadtatás volt. A konzulátus felhívására mind felsorakoztak a magyar egyesületek, zászlóik alatt. I. Károly király és Ferenc József király fényes hintón vonultak végig a Galea Victoriein, a palotába. S emlékszem: a Liga Culturală akkori székházának első emeletéről a diákok román nemzeti színű szalagokkal összekötött két galambot dobtak le a hintóba. Eppen Ferenc József ölébe estek a galambok.

Annyi emléke, nagy álménye van egy ilyen régi bucaresti embernek, hogy alig tud válogatni közülük.

— Bizony-bizony... Nem lehetett panaszunk. Annyi volt a pénz, mint a polyva. Az egyik gyermekemet Szegeden taníttattam, a másikat Budapesten. Most mind a ketten köztisztviselők. Felépítettem ezt a házat. Akkoriban külváros volt még errefelé, de ma már jó negyed ez, belvárosszámba megy. És minden nyáron utazgattam. Tellett rá, hála Isten... És multak az évek. Ötven bucaresti esztendő! Milyen sok és mégis milyen kevés.

Most megint az egyesületre terelődött a beszéd. Elmondta Szabó István, hogy huszonhat éves volt, amikor a bucaresti magyarság társadalmi életébe bekapcsolódott. Választmányi tagja lett a Szent István Társulatnak, majd utóbb titkára. S mikor a Szent István Társulat a Magyar Társulattal hosszas vetélkedés után egyesült, őt választották meg a jelenleg „Szent István”-nal egyesült Magyar Társulat nevet viselő egyesület elnökévé. Azóta viseli ezt a tisztelet.

— S helyesli Sabó bácsi. — kérdeztük, — hogy most Amicitia-ra akarják átkeresztelni az egyesületet?

Az elnök nagyot nézett.

— Erről nem tudok. Ezt még nem mondták meg nekem. De ha igaz, mert nem zörög a haraszt, ha nem fú a szél, akkor: nem helyeslem. A társulat mai, összetett neve csakugyan nehézkes. De akkor hagyják el vagy az egyiket, vagy a másikat. Az elnevezésnek azonban olyannak kell maradnia, hogy az egyesület magyar jellegét megmutassa.

Nehezen felkönyökölt ágyában és nekikipultan mondta:

— Mert a magyar jellegnek meg kell maradnia. Ezt fogom örökbe hagyni utódomnak és lelkére kötni mindenkinek, mikor az elnöki tisztségről lemondok. Örizzék meg ebben a magyar áldozathozással és magyar munkával létesült és megerősödött egyesületben a magyar szellemet. Maradjon ez továbbra is az Erdélyből Bucurestibe került magyarok találkozóhelye, otthona.

Jávor Béla

Hönig
Frigyes
**HARANG-
ONTÓDE**
Arad,
Str. Bariflu 10-21.
Alapítva:
1840.
Telefon: 376.

* Gyomor- és bélbajoknál, a máj és az epeutak megbetegedéseinél, reggel felkeléskor egy pohár természetes „Ferenc József” keserűviz kortyonként elfogyasztva, igazán remek hashajtó. Kérdezze meg orvosát.

A GYERMEK

Rovatvezető: HORVÁTH ÁRPADNÉ

AMIKOR A FOLDON...

Irtai; MÓRA FERENC

Amikor a földön
Gyermekek zokognak,
Az ég angyalkái
Mind elszomorkodnak.
Vidám kacajuknak
Megszögül a szárnya,
Felhőt borítanak
Az ég ablakára.
Bánatos szemükből
Könnycsörműk harmatoznak
Amikor a földön
Gyermekek zokognak.

Amikor a földön
Gyermekek nevetnek,
Nagy az öröm kéklő
Mezején a mennynek.
Jókedvű angyalkák
Le-lekukucskálnak,
Fellegek nyílásán
Csókokat dobálnak,
Szívárványszalagból
Csokrot kötögetnek
Amikor a földön
Gyermekek nevetnek.

Lourdes

Franciaország délnyugati részén, a Pyreneiek fenséges, havas világának egyik völgyében, jobbra a Gávé folyótól emelkedik ki Lourdes régi mór várával. Balra, a város alatt, a hegyek a völgy felé óriási sziklás kiugrást képeznek, melynek széles és lapos vállain emelkedik a hatalmas gót-stílusban épült búcsújáró templom, melynek tövében rejtőzik a megjelenési barlang.

Ezelőtt nyolcvan évvel a mai pompának, a folyó balpartján, hire sem volt. A massabiel-i óriási sziklák pusztán állottak. Fenn, harasztos-cserjés vadon... Alul, két barlangnyílás volt egymás fölött. Elhagyott, vad, barátságtalan az egész hely.

1858 február 11-én Soubirous Bernadette, — kis napszámos leányka, nővérével és még egy másik kis leányka, lábaikon facipővel, durva, falusi öltönyben fagallyakat szedtek, a Gávé-folyó partján.

A legidősebb, — Bernadette — éppen a cipőit oldotta, hogy a Gávé egyik árján társai után átgázoljon, midőn hirtelen szélzúgás és viharos moraj üti meg a füleit. Feléz... az ég kissé borult, de teljes szélségen van, falevél sem mozdul... Másodizben a zajra összerendez, s látja, hogy szemben, a magasabban fekvő barlang, csodálatos fényben úszik és a fényből, fonséges női alak lép elő... Ruhája fehér, mint a hó s összekulcsolt kezében az olvasót tartja. Bernadette, mintegy elbűvölve, térdre borul s az olvasót kezdi imádkozni... Negyed óra múlva vége volt a látománynak. A gyermek közölte társaival a csodás tüneményt, azok semmit sem vettek észre.

Bernadette ezentúl mindennap a barlanghoz járt ki a rózsafüzért imádkozni. Mondhatatlanul vonzotta őt, a „szép fehér urnó”, mint ő nevezte. Három nap múlva újra megjelent a barlangban a csodálatos tünemény, mosolygott Bernadette kedvesen, biztatóan, azután eltűnt.

A harmadik jelenésre — február 13-án — Bernadette többet kísérték a barlanghoz. Papírt és tollat vitt a kezében és kérte a csodálatos nőt, írja fel, hogy kicsoda és mit akar? A fényes alak akkor szólalt meg először, mondván, hogy nincs szükség papírra, csak azt tegye meg neki Bernadette, hogy tizenhárom napon át, egymásután, jöjjön el ide. Bernadette ezt megígérte és szavát — az akadályok dacára is beváltotta. A „csodálatos szép urnó” tizennyolcszor jelent meg, beszélt Bernadettel... Meghívta neki, hogy imádkozzék a bűnösökért, továbbá, hogy e helyen kápolna épüljön és sok nép — pro-

cessió — járjon ide. Végül kijelentette, hogy Ő a Szeplőtelen Fogantatás, Ő az Isten Anyja.

A kilencedik jelenés alkalmával Bernadette azt a parancsot kapta, hogy: a barlang jobb oldalán levő „forráshoz” menjen, mosakodjék meg, — igyon a vízből... A gyermek térdre odateszott. De nem talált vizet, csak valami fű felét látott a szikla hasadékból kinőve. Ekkor a „szép urnó” újabb parancsára és intésére, — kezeivel, a földben lyukat kezdett vájni... A föld nedvesedni kezdett, lassan cseppekké váltak, ezek összefolytak s a csodás folyadék megtöltötte a pohár mélységű kis gödröt. Még ez inkább iszap volt — mint víz. Bernadettenek ebből innia kellett, barmennyire undorodott attól először... Végre erőt vett magán, ivott, megmosakodott, és a víz mindig bővebben és tisztábban folyt.

A mindig hatalmasabbá lett forrás vizében a betegek mosakodtak... Már február 26-án megtörtént az első csodás gyógyulás, egy vak kovágo visszanyerte látását.

Azóta a víz használata folytán a csodás gyógyulások folyton ismétlődnek, a vakok látnak, a süketek hallanak, a bénák járnak, a némák beszélnek, a lourdesi Szűz Mária segít!

Bernadette hű maradt a „csodálatos szép urnóhoz”, alázatosan szolgált neki és élete végéig imádkozott hozzá a bűnösökért, — apáca lett.

A vas és az arany

Egyszer egy darab arany, egy darab vas mellett feküdt a kovácsműhelyben. A vasat a kovács szorgalmasan ütötte-kalapálta. Az arany kérdezte a vastól, hogy miért sóhajtozik annyira? Miért zokog és kiabál? — Nem látod, — mondotta a vas, — mennyire üt-ve a kovács kalapácsa? — Engem is kínozt, — felelte az arany, — de én nem kiabálok, csöndesen tűröm az ütéseit.

— Miért is panaszkodnál te? — sóhajtott a vas, — hiszen neked idegen az, ami a gyötrelmedet okozza, de a kalapács vasból van, — mint én, — a saját testvérem kínozt, — azért jajdulok fel.

Igy van az emberekkel is! Az a fájdalomgyötrelmem, amelyet rokonaink, vagy barátaink okoznak, — sajok a legerősebben.

FEJTÖRŐ

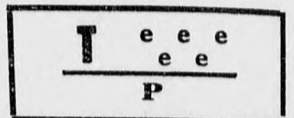
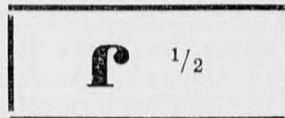
„KEVEREM-KAVAROM“

Beküldte: **Anderlich D. Zsolt**

1. J I A E N R Ó F O T D L P
2. S R O R N A N Y Á J.
3. K E B E D E E L N E K
4. L y O P A R Á K O C s K
5. H A L y T O P A I M M

Öt író és költő nevét kevertük itt össze, rakjatok szépen ki a neveket.

BETŰREJTVÉNYEK

TRÉFÁS KÉRDÉSEK

1. Miként lehetséges, hogy egy hid százfelé szaladjon?
 2. Miben hasonlít az óra a csizmához?
- Megfejtési határidő: február 20

A Gyermekekről január 15-iki számában közzölt rejtvények megfejtése:

Betűrejtvények: 1. A kántor énekel. 2. Száműzetés.

Számrejtvény:

5	6	9
7	5	8
8	9	3

Megfejtettek: Zakariás Miki, Miklós Mária, Menszár Margitka, Szolga Klára, Horváth Erzsike.

A megejtett sorsoláson a jutalomkönyveket nyertek: **Kiszely Erzsébet** (január hóra) és **Zakariás Miklós** (február hóra.) A könyveket elküldöttük.

A Gyermekekről postája

Horváth Erzsike. Köszönöm az érdeklődésedet. Hála Istennek jól vagyok. — **Szolga Klára.** Majd eljuttatom az üzenetedet! Kedvesen gondolkoztál! — **Kiszely Margit és Erzsébet.** Mi az oka, hogy nem küldtél be a megfejtést? Csak nem betegség? Irjatok! Szeretettel öllelek. — **Ertsey Gabika.** Megkaptad a kis képet? Miért nem fejtetted meg a rejtvényeket? — **Török Emi.** Kedves les, ha ezután is pontosan küldöd a megfejtést. — **László Ildikó.** Örömmel várom a begírt látogatást. — **Handl Jutka.** Mondd meg Marika néni, hogy írjon! — **K. M. Manolder int.** Szeretettel öllelek. — **Anderlich D. Zsolt.** Nagyon megalapozott a ragaszkodásod. Köszönöm az érettem felajánlott szentmisét, szentáldozást és imádat. Viszonzni fogom. Kedves vagy, hogy a gyermekekről „egyetlen férfi tagjának” nevezted magad — hátha több ilyen hűséges „férfi tagot” csalogatnál hozzánk! — **Ij. Darvas Kálmán, Gál László, Szabó Márta, Glósz Évike, Vadász Nusika, Veréb Gézuska, Boér Imrike** — miért hallgattok? — **Hánák Sándor, Menszár Margitka, Zakariás Miki.** Szeretettel üdvözöllek. Remélem, hűségesek lesztek! — **Miklós Mária.** A „Szerkesztő néni” nagyon szereti az olyan kedves kis leányokat, amilyen te vagy — és örövend, ha irtok neki! Ez utóbbi kijelentésem. mindnyájatoknak szól! **Adél néni**

Asszonyok dolga

Olcsó, jó anyag kötött gyermekruhák és sportbluzok előállításához

A kötött ruhák készítéséhez a gyakorlati utasításokat a múlt számunkban közöltük, most pedig egy néhány izléses és olcsó anyagra akarjuk az érdeklődők figyelmét felhívni.

Gyermekruhácskák és sportbluzok előállítására főként alkalmas anyagot találtunk. Minthogy a gyermekruhácskánál az a cél, hogy könnyen tisztítható, mennél melegebb legyen, azért az anyagot is úgy választjuk meg, hogy ezeknek a követelményeknek megfeleljen.

Nagyon olcsón lehet beszerezni fehér, nyers anyagot (kb. 2 lei dekája) bármelyik nagykereskedésben, ott, ahol missirt is árulnak. Ez az anyag nagyon alkalmas tiroli gyermekruha és női bluzok készítéséhez. Az ilyen nyersanyagból való kötés síma és bordás kötéssel történik, magas álló nyakkal, kevés színes hímzéssel (volga pamuttal), rövid ujjal, elől végig gombolva. Az így készült ruhák kedvesek és mindenkinek jól állanak.

Piucskának zöld kihajlókával és hosszú ujjal készíthetjük.

Kötött tiroli bluz. Rövid bő ujj (izlés dolga), egy síma, egy fordított szem a felső részén, néhány színes virággal díszíthetjük, míg

lejjebb bordás kötéssel, kedves és fiatalos. A nyaka állig húzó zárral vagy végig gombolva.

Ezekhez a sportruhácskákhoz kedvesek a kötött zöld sapkák, amiknek az alakját szintén az arc adja meg. Egy sapkához kb. 3-4 deka zöld fonal szükséges.

Most adjunk még más anyagból készíthető mintákat is.

Kötés jumper hárászából, dupla szállal igen tartós. Egy síma, egy fordított szem, egy síma, két fordított szem. A fordított részén ellenkezőleg egy fordított, egy síma, egy fordított, két síma, 5 sort kötünk s a hatodiknál csak a fordított szemeket kötjük le. A síma szemeket csak leemeljük, vigyázva, hogy a szál a szem elé kerüljön.

Férfi pullover. Ennél kisebbeként egy kisebb tüt is használunk. 6 síma, 6 fordított szem 6 soron át. 7-ikben egy kis tüvel lekötjük a síma kocka 3 szemét, a nagy tüvel tovább a másik 3 szemét, akkor a kis tüt keresztbe, eléje véve még egyszer lekötjük azt a 3 szemét is és tovább kötünk a fordított szemre (nádlis) kockára most már síma sorokat. A kis tü mindkét végén hegyes kell, hogy legyen.

Árvayné Lőrinczy Jolán

Milyen a sí-divat?

A síelő hölgyek ma már nagyon jól tudják, hogy éppen úgy, mint a nappali ruházatkodásnál, az ugynevezett „tartozékok” mennyire emelik a megjelenés eleganciáját. Ezek a tartozékok a sínél az eredeti svájci vagy tiroli hímzésű sajak, éppen úgy, mint a kesztyűk és sapkák, az idén meg a kapucnik! A kesztyűk — igen okosan — leginkább bőrtényérről készülnek, miután a síbot kézbevételekor nagyon hamar elkoptatja a kesztyű kötött belezését. Nagyon helyesek a kipirult arccsókákat környező kapucnik is. Ezek a kapucni szintén vízhatlan vagy kötött anyagból készülnek, mert csak ez a praktikus síeléshez, éppen úgy, mint a szélkabát, amely szintén vízhatlan anyagból készül. A szélkabátok ujjja bő, hogy a kabát a kényelmes mozgásban az amugy is vastagon felöltözött síelőt ne zavarja, csupán a csuklóban tartja egy odaerősített csík. A bő és rendkívül kényelmes norvég sinadrágokat az idei divat a háttérbe szorította és helyette hozta a ízfélére szűkülő, sokkal kényelmesebb, síma nadrágot. A régebbi kintű norvég sinadrágot könnyen át lehet ilyen síma nadrágra alakítani.

Azonban, aki jobban kedveli a kordbárony vagy tweed knickerbokert, az tovább is nagyon jól viselheti, mert ez is divatos. A báronybekecsék között nagyon jó sikabátok vannak, éppen úgy, mint a színes, hímzett bőrbekécsék között is. A férfingszabású bluzok is kintűn viselhetők a bőrmellények alatt, amelyeknek az ujjja kötve van. A férfizakó szabású kabátok szintén jól hatnak. Ezeknek a férfizakós ruháknak nagy előnyére szolgál az, hogy téli sporthelyeken síelés után is kintűn lehet viselni.

A síelés legfontosabb tartozéka a kintű, jól befűzhető és vízhatlan cipő, ebben az esetben megemlítjük azt is, hogy a cipő nagyon kényelmes legyen, mert különben lefagyhat a láb és a síelés nagyon kellemetlen emléket hagyhat maga után. Eppen azért, aki síelni akar, annak csak azt ajánlhatjuk, hogy alaposan vegye szemügyre a síruhatárát, mielőtt nekivágna a síelésnek, mert a jó felszerelés ennél a sportnál rendkívül fontos.

Női versenyzők Garmisch-Partenkirchenben, a híres sí-pályán.

Divatos ruhák

Fekete-, piros- és sárgakockás kasmír ruha. A skótos anyagból készült ruha anyagából van bélelve az érdekes fekete szövetráglán, melynek nagyon bő háta rendkívül előnyös, modern divatvonalat ad! Érdekes a fekete kesztyű mansettája, amely szintén ebből a skótos anyagból készült. Az összeállítás fiatalos és rendkívül sikkes.

Fekete- és rózsaszínű jerseyből készült nagyon ötletes angolos ruha, amelynek keskeny rózsaszínű antilopövet fémlevelek díszítik. A ruha gombjai szintén rózsaszínű antilopáthúzással készültek. A nyakkiképzés magas, egymáson keresztül húzott, kis rózsaszínű antilop nyakkendővel kedves és kislányszerűen fiatalos.

Rózsaszínű pamutból kötött kosztüm. A sötétebb, kissé meliért rózsaszínű szoknyának világosabb rózsaszínű pamutból kötött síkkes kis figúrója van, a szív fölött középkék rózsaszínű behorgolással díszítve. Középkék angolozvettere van a ruhának. A rövidűjű bolyhos kis szöveten érdekesen áll archoz a magas nyakkiképzés. A puha bolyhos keretben különösen jól érvényesülnek az arc üde színei.

Tündérszép, halvány cyklamenszínű estélyi szaténtoilett, teljesen eltakarva a fénytelen cyklamenszínű flitterkivarrással. A ruhához ugyanilyen szaténból készült estélyi cipő, kis flitterhímzéssel. Cyklamenszínű hatalmas struccotoll legyező és struccal díszített szalétricell.

Szerzetesi kámszóra emlékeztető fekete moarétoilett, egészen magas, fekete antilopóvvel, amelyet aranykapsokkal foglalt össze az ötletes divattervező. A ruha egyetlen díszje a kapesokhoz hasonló matt aranytű a bal váll fölött. Nagyon érdekes a kámszatoilett.

Összefoglalás: Nappalra kötött és horgolt ruhák, kockás, skótos anyagok, a jersey-anyagok rendkívül sokféle változatában. Bársonyok, bordó és egyéb drágaköszínekben, sárga- és feketecsisós különlegesen szép báronyanyagok. Színek: A majdnem fekete, eiegrás hollókék és a vörös minden árnyalata, valamint a rendkívül divatos zöldecsín. Ibolyakék és barnát is szívesen viselnek. A jersey-anyagok között eredeti összeállítást lehet produkálni a csikos anyagok különböző összeállításával.

A konyha körül

Eredeti francia receptek Aktuális főzelékek, ahogy a franciák készílik el

Brüsszeli káposzta. A kicsi, kerek káposztafejeket vajban megpároljuk. Ha puha, tűzálló edénybe tesszük, sűrűn meghintjük reszelt sajttal, meglocsoljuk olvasztott vajjal, ráteszünk még egy darab diónagyságu vajat és a sütőben arany-sárgára sütjük.

Kelkáposzta pudding 1 kiló fiatal kelkáposztát torzsája és külső levelei nélkül megfőzzük, ha puha, ezután attörjük. Összehabarunk egynyelcad liter tejjel 2 tojás sárgájával, majd 2 deka liszttel, 1 pár virsli-t (vagy még jobb, ha debreceni kolbaszt vesszünk hozzá) apróra vágdalunk, hozzákeverjük, majd az átpaszírozott kelt is hozzáadva, jól eldolgozzuk, hogy síma massa legyen, végül belevegyítjük a két tojás kemény habját. Kikent, meghintett formában háromnegyed óráig sütjük, kiborítjuk és reszelt sajttal meghintve, tálaljuk.

Normandia káposzta. A megtisztított, kitorzeázott, négyfelé vágott káposztát 5 percre forró vízbe tesszük, azután hidegbe, 2 szép nagy sárgarépat blansírozunk. A lecsöpögtetett káposztát egy tojásnagyságu darab vajjal lábába tesszük és addig pároljuk, míg szép sárgás színt kap. Akkor kivesszük a lábából, a lábos fenekét kirakjuk vékony szalonna szeletekkel, arra egy réteg káposztát, majd újra szalonnát, felváltva. Tetejére szalonna réteg jön, amit a karikára vágott répával borítunk be. Kevés hűslevelet öntünk rá, befődjük és csöndes tűzön 2 és fél óráig főzzük. Disznóhússal tálaljuk.

LEGUJABB

Kormányválság Jugoszláviában a horvát kérdés miatt

A szerb és muzulmán csapatok elégedetlenek a kormánykoalícióban

Belgrádból jelentik: Szombaton reggel váratlanul kormányválság következett be. Spaho közlekedésügyi miniszter a (muzulmán csapat vezetője), Kulánovics és Snaj tárcanélküli miniszterek, valamint Krek építésügyi miniszter és Szvetkovics (a szerb csoport vezető tagja.) szociál-politikai miniszter levelet intéztek Sztojadinovic miniszterelnökhez, hogy a kormánynak a horvát-kérdésben való állásfoglalása miatt lemondanak a kormányban viselt tisztségeikről.

Sztojadinovic a levél vétele után azonnal megkezdte az egyezkedő tárgyalásokat, de eddig minden eredmény nélkül.

A lemondott Szvetkovics vezetője volt az

úgynevezett szerb szárnynak. Már régebben elégedetlen a kormány működésével és ezt már nem egy ízben nyíltan is hangzottatta. Szvetkovics mögött a szerb párt körülbelül 80 százaléka áll. A pártnak régi óhaja, hogy Szvetkovicsnak fontosabb szerepet adjanak a kormányban.

AZ EGÉSZ KORMÁNY LEMONDOTT — ELNAPOLTÁK AZ ORSZÁGGYÜLÉST

Belgrádból jelentik délután 2 órakor: Csirics, a szkupstina elnöke a szenátusban bejelentette, hogy az egész Sztojadinovic kormány beadta lemondását. A kormány lemondása miatt a szkupstina ülését bizonytalan időre elnapolták.

A Palasztina-rendező értekezlet akadályai

Az arabok nem akarnak egy asztalhoz ülni a zsidókkal

Londonból jelentik: A „Daily Mail” és a „Daily Herald” értesülése szerint a palasztinai ügyek rendezésére összehívott értekezlet megbeszélései mindjárt a kezdetnél nehézségekbe ütköznek. Az angol kormány arra kényszerül, hogy külön-külön tárgyaljon úgy az arabokkal, mint a zsidókkal. Ugyanis az arabok nem hajlandók egy asztal mellé ülni a palasztinai zsidók megbízottjaival.

AZ EVIANI MENEKÜLTÜGYI MEGBIZOTT SIKERESEN TÁRGYALT NÉMETORSZÁGBAN

Londonból jelentik: Rublee, az eviani konferencia megbízottja pénteken este visszaérkezett

Londonba. Az angol lapok úgy tudják, hogy Rublee a német kormány által jóváhagyott emlékiratot hozott Németországból, amelyet 13-an mutat be a menekültügyi bizottságnak.

Londonból jelentik: Az amerikai menekültügyi bizottság az angol gyarmatügyi miniszterium hozzájárulásával bizottságot küld Brit-Quayanába, hogy az ottani telepítési esélyeket tanulmányozza. A bizottság a helyszínen akarja látni, hogy milyenek a telepítési lehetőségek, hány menekült lehetne itt elhelyezni és mennyi volna a telepítés költsége. A bizottság terveket is készít a telepítésre.

Franciaország kezdő lépései a spanyol nemzeti kormány elismerése felé

A baloldali lapok élénken tiltakoznak. Francia-német tárgyalások kezdődnek

Párizsból jelentik: A minisztertanács hozzájárult, hogy Bernard szenátor a burgosi spanyol kormánynál tájékozódjék a francia-spanyol diplomáciai viszonyok rendezése felől. A lapok úgy vélekednek, hogy a szenátor küldetése nem más, mint a spanyol nemzeti kormány elismerése. A jobboldali lapok örömmel állapítják meg, hogy bár későn történt ez a közeledés, mégis diadalra jutott a valóságos érdekek józan meglátása s az eddigi késelem még helyrehozható.

A Jour szerint a Franco-kormány elismerése kérdésében még komoly ellentét van a vezető politikusok között. A baloldalnak az a terve, hogy Bonnet külügyminisztert és politikáját elszigetelje.

Az Epoque szerint Bernard csak gazdasági és pénzügyi kérdésekről tárgyal a burgosi kormánnyal.

A népfiront lapok valóságos dührohammal fogadják a spanyol nemzeti kormány elismerésének tervét. A Populaire azt írja, hogy Bernard tárgyalásai nem kötelezik a franc a nemzetet. Az Epoque szerint a minisztertanács a parlament meghatalmazása nélkül cselekszik és a kormány hatalmas lépéssel halad a fasizmus felé és módosítani akarja Franciaország bel- és külpolitikáját.

Londonból jelentik: A Daily Herald párizsi diplomáciai levelezője úgy tudja, hogy már

a jövő héten francia-német tárgyalások kezdődnek és hogy Bonnet a párizsi német nagykövettel már megkezdte volna a tárgyalások előkészítését. A tárgyalásokon a világ javainak méltányosabb elosztását beszélnek meg és szó lenne Németország, Olaszország és esetleg más államok sérelmeiről is.

Párizsból jelentik: A Jour úgy tudja, hogy Bonnet február közepén Berlinbe utazik. Ribbentrop német külügyminiszter decemberi látogatását viszonzni. Francia politikai és diplomáciai körök a Bonnet utazásáról szóló hírt valótlanságnak mondják.

A kárpátaljai magyarok Chwalkovszky külügyminiszternél tiltakoztak a ruszinszkoii választásokból való kizárásuk miatt

Pragából jelentik: A kárpátaljai magyar kisebbség vezetője tiltakozást fejezte ki Chwalkovszky külügyminiszter előtt a kárpátaljai magyarságot súlyosan sértő ruszín kormányintézkedések miatt. Legujabban visszautasították a kárpátaljai magyarság jelölését és többeket letartóztattak, akik a listán szerepltek. A magyarság vezetősége tiltakozásában hivatkozott arra, hogy ezek az intézkedések merőben ellentétesek a bécsi döntéssel.

Tízezer rendőr nyomoz az angliai rejtélyes bomba robbanások ügyében

Londonból jelentik: Szombaton kora reggel tízezer rendőr és titkosrendőr állott szolgálatban a sorozatos bombamerényletek tettesinek kiderítésére. A razziákon Londonban két gyanús egyént őrizetbe vettek. A Daily Telegraph szerint a londoni rendőrfőnökség értesítést kapott, amely szerint Írország ulsteri tartományában olyan adatok birtokába jutott a rendőrség, amelynek segítségével rövidesen kézrekerülnek a tettesek. A jelentés szerint egész Angliát behálózó terrorszervezet követte el a merényleteket és a közeljövőben számos rendőrtiszt is végezni akartak. A nyomozás számai, hír szerint, Dublinba vezetnek. A Daily Herald úgy tudja, hogy eddig is többszáz titkos robbanóanyagraktárt talált meg a rendőrség.

Cseh-Szlovákia áruba bocsátja fölösleges hadi felszerelését

Németország, Románia és Jugoszlávia vételi szándékkal érdeklődik

Prágából jelentik: A minisztertanács felhatalmazást adott a felesleges hadi felszerelés áruba bocsátására. Arról, hogy kinek adhatják el a hadianyagot, a felhatalmazás nem intézkedik.

A „Daily Express” prágai levelezője szerint az áruba bocsátott hadifelszerelés nagyrészt Németország veszi meg. Németország különösen a léghárító és tankelhárító fegyverek után érdeklődik. Románia 10 hadosztály fegyverzetét veszi át, míg Jugoszlávia a hadirepülőgépeket akarja megvenni.

Árcékhirdetések

Lakás	Adás-vétel
szavanként 3 lei	szavanként 3 lei
Kiadó március 1-re 1 szoba, konyha, spejzos lakás. Nagyvárad, Str. Axente Sever 13.	Herbst óra-, ékszerarúház, Rezele Ferdinand 3. szám, Nagyvárad, Doxa, Omega ora 800—1000 lei és feljebb. Schaffhauseni óra 3000 lei. Arany karikagyűrűk 14 karátos aranyból. — Vaszék arany, ezüst, brilliáns ékszereket, arany órákat.
Két szobás komfortos udvari lakás május 1-re kiadó. — Nagyvárad, Str. Andrei Muresan No. 12.	Buldog kőlyök kutya eladó. — Nagyvárad, Stefan cel Mare 17.
Kiadó 4 szobás kertés magánház, központban, május 1-re. Nagyvárad, Str. Pasteur 7. — Ugyanott butorok eladó.	Veszék mindenféle könyveket, használt újság és akkápapírt, ócska férfi ruhát és mindenféle lom tárgyat. Cím: Klein Dezső, Nagyvárad, Str. Budaj Delanu No. 2.
Kiadó május 1-re 2, esetleg 3 szobás öszzkomfortos lakás. Nagyvárad, Str. Printul Mihai 6. sz.	Hülánfélé szavanként 3 lei
Háromszobás fürdőszobás, szép utcai lakás kiadó. Nagyvárad, Parcul Alba Iulia 2. szám. Megtekinthető délután 2 óráig.	Papiszabóság Kovács, Cluj, Str. Regina Maria 20. — Jutányos árak.
Allást kezes szavanként 1 lei	Mélyik katolikus egyházközség ilyen intézmény, vagy magános nyújtana kb. egyszáz ezer lei megsegítést, feltétlen jövőt ígérő egészségügynek a befejezéséhez s egyben beindításához. Cím: a kiadóhivatalban.
Házvezetőknék, vagy gazdaeszonynak elmennék. középkorú nő vidékre, esetleg plébániára. Tóth Rozália, Nagyvárad, Str. Sabieilor 7. szám.	